

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítónak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Háboru és vallás.

(Dr. L.) Kényes problémákhoz nyulok. Az erkölcsbölcseletet unja már a világ. Sok szó esett a világfelfordulás kezdete óta arról, miként egyeztethető össze a háboru a modern kultúrával? És feljajdul a hálás publikum, mely az imént még tapsolt a minden misztérium feltáráására vállalkozó nagy elektromos századnak. A nagy erkölcsbölcselet is nehezen tudnak behelyezkedni a modern kulturális világba, melynek arculata most egyszerre fagyos-gunyos mosolyra torzult. A mai háboru homlokán is ott ég Káin jegye s Ráchel keserve siró panasszal markol a szivekbe.

Megtörte a mi önerőnkbe vetett bizodal munkát az „emberiséget” sujtó csapás. Szétzúzta a mi legszebb reményeinket a családfenntartókat, munkabíró erőket feltartoztatatlan következetességgel ritkító erőszakos halál. Amely kaszáját most újra az emberek kezébe adta. Az erkölcsbölcseletök bölcseletének. Tisztítja a háboru a levegőt. Egészselembé teszi a nemzetet. A társadalmi rend felforgatására szövetkezett sötét törekvéseket letöri. A jótékonyág gyakorlásában a felebaráti-szeretet nagy gondolata általánosabbá válik. Elkülönített osztályok válaszfalai odakünn a fagyos mező-

kön, a rideg lövészárkokban leomlanak. Igaz, igaz. Mindezt elmondjuk a „háborus delutánokon” és épülünk rajta. Hol optimisták vagyunk, hol pesszimisták. És hangulatunk legtöbbször, attól függ, milyen hirt kaptunk hadbavonulási szeretteinkről.

Gyözködésünk közben, a kedélyek hullámzásánál mindig gyakrabban üti meg fülemet utcán és társaságban egy különös kérdő és szinte szemrehányó hang: mit szól a vallás a háboruhöz, miért türi az igazságos Isten ezt a sok gyászt ezt a sok családi katasztrófát? A római pápa karácsony táján özőnével kapta a leveleket gyermekeikért aggódó anyáktól, hogy bekeltesse ki az evangélium szent nevében a küzdő feleket. Mint erkölcsbölcselet, azt mondom, ime a háborunak egy újabb, dicséretes tünete. A publikum, a mi indifferens modern emberünk, aki ugyancsak nem szokta sem a közélet fórumán, sem a lelkiismeret fóruma előtt ezt a kérdést felvetni, most ebbe a gondolatba kapaszkodik, ettől várja a tényleges állapot megszüntését, ebből akar elvet kovácsolni a jövő háboruk réme ellen.

A krisztusi gondolatot: a felebaráti szeretetet tényleg mintha áthidalhatatlan ür választaná el attól a háborus gondolatától, mely cikk-cakkozó lövészárkokban közel viszi az embereket egymáshoz, hogy annál

biztosabban célba vehessék egymást. És egy pillanatra megdöbbenek, ha arra gondolok, hogy az isteni Gondviselés behunyja a szemét akkor, amikor az az ostoba golyó egy melegen érző apai szívet fur keresztül, mikor az ifju jegyes piros, meleg vérért patlakokban ömleszt ki.

En ezt látom, mert ember vagyok, kit hozzátartozójának sorsa érdekel és nem gondolok avval, hogy az egyének, az egyes családoknak sorsát alá kell rendelnünk a nagy család, a nemzet sorsának. En csak a halál könyörtelen, csontos kezét látom, s az én kis körömben, az én örömömben, az én fájdalomba önzően bele akarom szorítani az isteni Gondviselés kifürkészhetetlen útjait.

Az Isten tervei mások, mint a mi emberi számításaink. A mindenség Ura, a gondviselő Isten nem máról holnapra számítja nagy harmóniákat teremtő munkáit. A négy évszak jégből, viharból, napsugárból és terhes fellegből szövi össze az évet. Az evangéliumok sem örök ifjúságról, a harcnak, az emberi gonoszságnak fizikai meggyőzéséről beszélnek, nem vér és ösztön szerint értékelik az életet. Nem azt mondja a vallás, hogy az Istenben bizók nem halnak meg, hanem azt mondja: „Ne felejtetek az azokról, kik a testet megölik, de

Idegen országban.

*Könyfakasztó álom... Messze jár a lelkem,
Messze idegenben, az orosz nép földjén,
De nem a szép rónák vadvirágos zöldjén,
Vagy a lombos erők hűvös árnyékában!
Nem ott szövik álmodom... Szomorú itt minden
Vad Szibériában.*

*Reszketve, figyelve didergő hidegben,
Zajlatlanul, félve bánatomat hordom,
Mig hangot nem hallok: „Szomorú a sorsom!”
... Ismerős ez a hang, mint a rét virága...
— Szomorú a sorsa a magyar honvédnek
Vad Szibériába.*

*Ez is ottan harcolt, hol a halál táncolt,
Ő is ottan küzdött, hol az ágyú döngött,
Sebesült szenvedett s a haldokló hörgött.
S bár hős országn volt minden csatájában,
Leszagatták róla vitézségi érdemét
Vad Szibériában.*

*Belenéz a fehér, csillogó világba,
Belesír a szélvész zugó bugdásába,
Téli fagyban meleg köny ül az arcára
S tehetetlen, rongyos, kifosztott voltában
Hazájáért remeg, fél a vitéz honvéd
Vad Szibériában.*

*Vergődik a lelkem!.. Nem tudom már nézni
E szomorúságot... Vissza! vissza innen,
Hol a szabadságnak vadvirága sincsen,
Hol az örömek sincs hajnalhasadása!
S visszazuhan lelkem könyezve, remegve
Szép Magyarországra!*

MÓZNER FERENC.

A Szent-Vince-Egylet elszámolása.

Mult kedden, január 12-én tartottuk az elszámoló gyűlést. Az elmúlt 1914-ik év nemcsak világháborúja miatt lesz örökké nevezetes, hanem az óriási fellendülés miatt is, melyet a szeretet nevében világszerte gyakorolt. Olyan terjedelmesen, bőségben és leleményességben még nem nyilatkozott a felebaráti szeretet, mint most, mikor éppen a szeretet hiánya miatt kellett majdnem az összes nepeknek fegyverbe állani, gyilkolni, pusztítani. Mintha verseny támadt volna a jótékony szeretet és az ós gyilkoló tisztán között. És haia a jóságos Istennek, a jó most is győz a gonosz indulat felett. A vad pusztítás sebeit mindenütt költözi az angyali karitás. Anit még nem látott a világ: a sebesült katonát majdnem mindenütt, még az ellenségénél is, felebaráti szeretettel fogadják, ápolják, költözik és vigasztalják. Biztos jele az időnek, hogy ez az embertelen vad mészárlás, az emberi életnek ez a legrafinrozottabb technikával megjelent pusztító hadjárata, megijesztett mindenkit és megérelte mindenben nemcsak a béke iránti olthatatlan vágyat, hanem az ilyen mészárlásnak tekinthető háboru iránti utálatot is.

Veszprémben is igen szépen mutatkozik a különféle néven megjelenő felebaráti szeretet aktuális tevékenykedése. A Szent-Vince-Egylet is hathatósan részt vett benne, amennyiben nemcsak

pénzsegítéssel, hanem életmentő anyakkal, cipővel és ruhazattal parkodott az égető szükségleten segíteni.

Igen természetes, hogy a Sz.-Vince-Egylet főfeladatáról, városunk szegényeinek gondozásáról sem feledkezhetett meg. A kerős kiáltó szükségletnek csak úgy tudott eleget tenni, hogy rendszeres segédforrásait hatalmasan adták az erre való eszközöket.

A Szent-Vince jötevéli.

A bevételei naplójában olvassuk, hogy Ö. nincenciaja báró Harrig Károly bíbornok-püspök urunk 1914 január 1-en 1000 koronát, február 5-én 800, augusztus 3-ikán (50 métermáza búzat) 1400 koronát, aug. 4-ikén 1000, aug. 10-ikén ismét 1000 koronát adott. Karácsonyra pedig megadta szokott nagy ajándékát, a 400 méter tűzfát, a szegények lakására szállítva, minek minimális ára 4000 korona. Ö. nincenciaja évi segítségére tehát csak a Sz.-Vince-Egylet révén 5200 korona pénzben és 4000 korona áru tűzfában, összesen 9200 korona. Az előbbeni 32 000 koronával, mit 1909 óta kapott Eminenciás Urunktól, a nyert segítség 42 000 koronára rug. A vezetőség, a közreműködők és főleg a szegény segélyezettnek nevében legmélyebb köszönetünket fejezzük ki. A jó Isten áldja meg érte.

Nagy pártolónk közé tartozik még a főt. káptalan, 2000 koronával segített, Reiner Gyula apátkanonok 300 és 500 koronával, Kránitz Kálmán felsz. püspök 200 kor., Péller Pál prelátus-

a lelket meg nem ölhetik. "A vallás a lélek-
ből kiváltja azt az erőt, mely mindent meg-
gyógy. A szenvedést és a halált is. Szent
Agnest, szent István vértanút lépteti el a
háboru rémeitől megriadt ember előtt. A
vallás megtanít bennünket arra, hogy Isten
terveibe, Isten akaratába simuljunk és így
békétülésben urai legyünk a mi lelkünk-
nek. A vallás neveli a katoná idegeit áll-
hatatos kitarásra, mikor az eskü szentsé-
gével figyelmezteti.

A hadvezetőség a szentségek haszná-
latára buzdítja a harcba induló katonát. A
harcvonalba lelkeseket küld; s az egyház
szolgái halálmegevető bátorsággal buzdítják
a csapatokat; nem öldöklésre, hanem kö-
telességteljesítésre, a királyhoz, hazához való
hűsre, a mi tűzhelyeinknek megvédésére.

Ne mondjátok, hogy az Egyház nem
áll hivatásának magaslatán. Ne panaszo-
ljátok, hogy a pápa nem csinál békét. Ne
vádoljátok a vallás hirdetőit, a papságot,
hogy nem prédikálnak a háboru ellen.

Az Egyház nem szűnt meg a békét
hirdetni, a Szentatyá első enciklikája rá-
mutat a háboru borzalmaira s a kultúra,
a civilizáció nevében kéri a hadviselő fele-
ket, keressenek más megoldást vitás ügyeik
rendezésére.

A magyar papság pedig, mint a val-
lás hivatott hirdetője, buzgó készséggel
teszi meg azt, amit tenni hazafiúi és ke-
resztényi kötelessége. Könyörög a háboru
borzalmainak, mielőbbi megszüntetéséért,
vígasztalja a háboru bizonytalan kimenetel-
ével szemben kishitűen csüggedő lelkeket.
Az örök élet háborítatlan boldog birtoklá-
sát állítja a sebesült harcos elé; az isteni
Gondviselésbe vetett hittel felemeli, vigasztal-
ja a családja sorsán aggódó katonát, a
fogságba esett fiúért reszkető anyát, a csa-
ládfenntartótól megfosztott árvákat. Buzdit
a jótékonyásra s fokozott mértékben gya-
korolja is azt.

A vallás nem veszi ki a hadviselő fele-
lek kezéből a fegyvert, de letompítja a
fegyverek élet, mérsékli a vérszagtól elva-

dult ember dühét. És előkészíti a béke
áldásait és biztosítja a nemzetek jólétét;
mert a vallás a tisztá erkölcs öre. Csak el
ne veszítjük hitünket ebben a pillanatnyi
megpróbáltatásban, s majd akkor is, mikor
patakzó vér és omló könny árán bizodal-
mas küzdelmünkkel kiküzdjük magunknak a
biztos existenciát, akkor is jusson eszünkbe
a törvényhozásnál, a privat életben s olyan
követelő aggodással mondjuk minden cse-
lekedetünknel: *mit szól hozzá a vallás?*

HIVATALOS RÉSZ.

Plébániák betöltése. A marczaltői plébánia-
javadalmat Varga Sándor, barsi káplán, — a
köröshgyei plébániajavadalmat pedig dr. Pados
Gábor, nemesvámosi plébános nyerte el.

Ideiglenes administrator. A nemesvámosi
plébánia lelki és anyagi ügyeinek vezetésével Bognár
János halimbai káplán bízott meg.

Dispositio. Kreutzer Ferenc a marczaltői
plébánia ideiglenes vezetésétől fölmentetve, előbbi
állomására Pápra, — Chapó Albert pedig a körösh-
gyei plébánia ideiglenes vezetésétől fölmentetve,
előbbi állomására Karadra küldték vissza.

Kiss György jengelytői káplán a beíg-
sényi lelkész mellé kiegészítőnek rendeltetett.
Kápláni minőségben áthelyeztettek: Szabó
József Lepsényből Lengyeltötöb, Szántó Géza Túske-
vállról Szentbalázsrá, Supka Márton Zalaszegvállról
Barsra.

Pályázat plébániára. A püspöki szabad-
adományozású Nemesvámosi plébánia javadalmára
a pályázati határidő február hó 5-re tűzött ki.

Pályázat helyettesítésre. Bébre (Veszprém
m.) iskoláidőre helyettes kerestetik havi 100 kor.
és lakással, nyugdíjasok s nők is jelentkezhetnek.
Állás azonnal elfoglalható. Plébánia Hivatal Csót.

— **A veszprémvármegyei árvaszék ügy-
forgalma.** Vármegyénk árvaszékének kitűnő ad-
ministrációja s buzgó munkássága régóta köz-
tudomású. Híre van nemcsak nálunk, hanem túl
a megye határain is. Bizonyosága ennek az utóbbi
kimutatás, mely az elmúlt év ügyforgalmáról ad
igazán tisztá képet. Az árvaszékhez beérkezett
összesen 21.526 ügydarab s ebből év végén egyet-
lenegy hátralék sem maradt. Arvaszéki tanácsülés
volt az 1914. évben nyolcvannal. A kiadóba
érkezett 21.870 ügydarabot mind leírták s kiadták
s a nyilvántartóba érkezett 1829 darabot mind

bevezették. Elintézetlen ügy tehát nem jutott át az
új esztendőbe. A sablonos dicséret ily munkás-
ságnak nem elég jutalom. Pótolja ezt — és pedig
méltán — úgy a vezető, mint a tisztviselőikar
részére a fokozott kötelességteljesítésnek jóleső
öntudata.

A hadbavonultak családjainak segélyezése.

Lapunk f. évi első számában Csákány Sándor
kir. törvényszéki bíró munkatársunk ismertette a
hadbavonultak családjainak segélyezéséről szóló
új törvényt. Befejező soraiban rámutatott a körül-
ményre, mely a régi törvény revízióját szükségessé
tette. Ez alkalommal egy levelet csatolunk a szó-
ban forgó dolog illusztrálására. Egyik egyházmeg-
yei plébános küldötte, aki a nép között élvén,
ismeri életkörülményeiket. Ennek a levélnek vilá-
gánál más színben tűnik fel egyik-másik társadalmi
jelenség, mint gondoltuk. Együttal a napi esemé-
nyek megértéséhez is hozzájárul. Egész terjedel-
mében itt adjuk:

A mai postával postai utalványon küldök
... 5 koronát, mit a katonai özvegyek és árvák
járára gyűjtendő összeghez kérek csatolni.

Ezen a tájon a hadbavonultak, vagy azok
családjai járára többé már gyűjteni nem lehet. És
nem a lelkesülttség elmulása, vagy az ebből eredő
közöny miatt nem lehet gyűjteni, mert a lelke-
sülttség még ma is olyan magas foku, mint a há-
boru megindulásakor volt és még ma is lázas
izgatottsággal lesi az összes lakosság a háborus
eseményekről szóló híreket; — hanem az adomá-
nyok elvonásának egyedüli oka az, hogy a hadba-
vonultak itthon maradt családjaik nem igazságos
módon segélyezik.

Vannak ugyanis olyanok, kik rázorultak a
segélyre, ezek mértéken túl segélyeztetnek, egy-
egy család kap 70—80—90 koronát havonként,
míg a hadban levő férj vagy családtag itthonlété
idején így télviz idején 20 koronát sem kereshe-
tet, pedig erre a keresményre esett az ő eltár-
tása is.

Vannak továbbá olyanok, kik egyáltalán nem
szorultak semmiféle segélyre sem és mégis kap-
nak havonként 25—40—50 koronát is. Nem tud-
hatja senki sem, hogy kinek a felterjesztésére tör-
tént ez a rendelkezés.

A lakosság ezeket látva, megvon mindenféle
adományt. A segélyezettek között vannak olyanok,
kik a havonként kiutalt segélypénzből aranyláncot,
gyűrűket és drága selymeket vásárolnak; a
rőtöskereskedők nyíltan beszélnek, hogy üzletük még
sohasem volt olyan forgalmas, mint mióta a nép
között az a kis pénz kiosztatik.

kanonok 100, dr. Molnár Dénes apátkanonok 100,
egy névtelen 100 és Ádám Iván 1000 koronával.
Az összes bevétel kitett 10.648.71 koronát pénz-
ben, 4000 koronát fában és 1253 koronát, melyet
a ngos és főtiszt. káptalan felfolyamodásokra maga
fizetett ki. A bevétel teljes összege tehát 15.901.71
korona.

A Sz.-Vince-Egylet kiadásai.

Az egylet kiadott élelemért 21.580 drb. utal-
ványt. És pedig kenyérré 2546, lisztre 9951, bolti
cikkekre 6086 és zsírra 2997 utalványt. A péknek
fizettünk 763.80 koronát, a molnárnak 2905.30 kor.,
a kereskedőnek 1825.30 kor., a hentesnek 899.10
kort. Az összes cikkért fizettünk 6606.30 koronát.

A hadbavonult családoknak (105-nek) adtunk
309 koronát gyorssegélyként a háboru kezdete-
kor. Élelmicikket osztottunk nekik 593 utalvány-
nyal 177.90 kor. értékben. 40 iskolásfiu kapott
40 pár cipőt, 280 kor. volt az ára. 30 fiu kapott
teljes öltözetet, 195 koronát fizettünk érte. 52 is-
kolásleányunk adtunk 52 pár cipőt, melyért 259.60
koronát fizettünk.

Karácsonyi különsegélyt kapott 250 heti
szegény, Reiner Gyula kanonok 500 kor. ajándé-
kából. 577 szegénynek adott folyamodásra a ftdő
káplán 1253 koronát. Öminenciája faajándéká-
ból nyert 250 hetiszegényünk és 150 folyamodó
egy-egy métermáza tűzifát lakására szállítva.

Összes segélyezetteink hetiszegényekre, hadba-
vonultak hátramaradt családjaira és folyamodókra
osztottak. A belvárosi és vásártéri körökben ke-

vesen voltak: 17 hetiszegény és 6 katonacsalád.
a cserhádi körben volt 44, a jeruzsálemhegyiben
68 heti és 26 katonai, a temetőhegyiben 62 heti
és 43 katonai és a csapószéri körben 62 heti és
30 katonai család volt. Összesen 253+105 segély-
zett. A folyamodók száma 577+150, összesen 727.
Első része pénzsegélyt, másik fagegélyt kapott. A
folyamodók között volt sok, kik szimulálták a sze-
génységet és nem kaptak segélyt.

A számvizsgáló bizottság.

Az elszámoló gyűlésen megjelentek a kör-
elnökök közül Csapó Kálmán, dr. Csolnoky
Ferencné, özv. Patzl Jenőné, Pechl Antalné és
Nagy Ivánné. Dr. Kőszeghy Józsefné nagy sajná-
latunkra távol tartotta betegsége. Titkárok és mű-
ködő tagok közül jelen volt özv. Molnár Kálmáné,
özv. Pakrócz K.-né, Juraszek J.-né, Incze K.-né,
Hübner K.-né, Hordóssy E.-né, özv. Buday J.-né stb.

A negyedévi beszámolóások méltatása után
felolvastuk az Egylet egész évi működésének váz-
latos történetét. Utána dr. Molnár Dénes apátka-
nonok és egyleti pénztáros ur a sz. Vince-egylet
bevételeit és kiadásait terjesztette elő azon kére-
lemmel, hogy a szokásos számvizsgáló bizottság
megválasztassék, a számadás hitelesítették és a
felmentvényt megkaphassa.

A számvizsgáló bizottságba megválasztottuk
Csolnoky Ferencné, Juraszek Jánosné és Pechl
Antalné. A választmány a számadást, a bevételi
és kiadási okmányokat nyugtákat és kiutalásokat
renden találta, a pénztári naplót aláírta és a fel-

mentvényt javasolta. A pénztár bevétele 10648.71
korona, kiadása 6606.30 korona. Marad tehát a
jövő 1915-ik évre 4042.41 korona. A közgyűlés
őszinte köszönetet szavazott az egylet pénztárosá-
nak és a felmentvényt megadta.

Mivel az alapszabály értelmében az egylet
nem csak az anyagi szükségletekről gondoskodik
és nem csak ételt, ruhát és lakássegélyt köz-
vetít és osztogat, hanem Védzsentej akaratá ér-
telmében a szegény és nyomott kedélyű emberek,
sőt sokszor a dologkerülő és bűnösök lelkiszük-
ségletén is óhajt segíteni, szokásos rövid elmél-
kedésünk tárgyát szent Vince két feltűnő esemé-
nyeiből vettük, melyek bennünket bajban és ve-
szedelembe, Isten akaratában való megnyugvásra
serkentenek és melyek hősiés lelket érlelnek, ho-
gyan keil, ha szükséges, még állásunk, független-
ségünk és jólétünk árán is igazi felebaráti szer-
etetet gyakorolni, önfeláldozó, magasztos áldozato-
kat hozni.

Sz. Vince, mint fiatal pap, tengeri rablók
kezébe került és rabszolgája lett egy renegát af-
rikai földbirtokosnak. Nem csak rabszolgatársait,
hanem pogány urnőjét is ámulatba ejtette türel-
mével, jó kedvével és alázatosságával. A rabszol-
gák tömeges együttléténél csak az ostor, rablánc,
börtön és éheztetés szokott rendet és fegyelmet
teremteni. Milyen különbség volt azon csapatban,
melyben Vince tartózkodott. „Mióta a keresztény
rab van köztünk, rend van köztünk és türelem.”

És ez nemcsak nálunk, hanem az egész vidéken így van.

Többen kérték a segélyezés revízióját, sőt akadt egy törvényhatóság, mely az ő közgyűlésén bámulva hallotta, hogy míg a törvényhatóság évi összes adója 600.000 korona, addig a családok segélyezése, a havi járulékok véve számítási alapul, 1.200.000 koronát tesz szükségessé. És nem történi revízió.

Ezeket voltam bátor azon állításon igazolására felhozni, hogy a nép között most már az említett célra gyűjteni nem lehet.

Az oroszok.

Írta: **Szeberényi László**, cs. kir. tábori lelkész.

(Tábori posta: 42.)

Nincs Európában nagyhatalmi nemzet, melyről annyi ellentéteset lehetett volna olvasni és hallani egy háború előtt, mint most a háborúban, mint az orosz nemzet. Minden népet a kultúrájáról ismerünk fel. Nos, Oroszországban — tuzás nélkül mondva — a kulturfejltség rengeteg militarista fejlettsége mellé állítva olyan, mint a kisedő és óriás lábainál. Nem csoda tehát, ha keveset hallunk az orosz irodalomról, felénk, pesszimista íróiról, Tschaikowsky finom, érzékeny muzsikájáról és a művészet többi ágairól, de annál többet az égbekiáltó ellentétekről: a kancsuka és wutki birodalmáról, a szellemi elnyomatásról, a munkás forradalmáról, az anarkista perekéről, a katonai botrányokról és mindazokról, amik az orosz nagyhatalom különös ismertető jelei.

Ez a kultúrájában még törpe, de tömög erejében látszólag góliath nemzet óriási emberanyagában ugyancsak érzékeny családok. Szerb ellenességünket a kellő mértéken alul lebecsültük. Ellenben az oroszok első betörése hazánkba ideges nyugtalanságot keltett. És az események azt mutatták, hogy a szerb ellenfél szívósságban, elszántságban lefozi az orosz góliáthot, akinek kárpáti betörései most már állandóan hajótörést szenvednek a mi pompás seregeinkkel szemben.

De hát milyenek is az orosz katonák? Ha valahol egy orosz fogollyal találkozunk az országban — főleg a háború elején, — lázas kíváncsisággal igyekszik meglátni mindenki ezeket a hatalmas, rettegett, óriás alkataknak mondott híres katonákat; és az eredmény egész más: sok esetben lerongyosodott, elcsigázott, éhes, szomorú tekintetű alakok, korántsem rettegett külsejük, sőt szánalomra méltók, akiknek tekintete csak

akkor lesz derűs, mikor a menászt farkas étvágyal feldolgozzák. Magam is nagyon kíváncsi voltam az oroszokra; a háború folyamán ugyancsak van alkalmam őket alaposan megismerni.

Augusztus hónapban a déli harctér körzetében voltam, ahol sok sebesült és fogoly szerbet láttam. Nem igen érdekelték e züllött, nagyobbrészt szikár, sovány alakok. Szeptemberben jutottam első ízben Galiciába, a világháború ezen érdekes terepére, ahol már igen bő megfigyeléseket szerezhettem a rengeteg sok elcsipett orosz fogolyról. Nem érthetem, miképp kerülhet forgalomba az a téves tudat, hogy az orosz katonák mind hatalmas, erős, felelmet keltő egyének. Arról lehet ugyan szó, hogy egyik nemzet fiai erősebbek, fizikailag szívósabbak, edzettebbek, mint a másikéi, de azt az egy előnyt bizonyára az oroszok sem beszélnek be önmaguknak, mint kizárólagosat, hogy katonáik nagy testalkatú, hatalmas, felelmetes legények. A foglyok közt épúgy megtalálhatjuk a leghatalmasabb külsejűtől kezdve a legvéznább és legapróbb emberkéig valamennyi változatot, mint ahogy természetesen bármely nemzet fiaival.

Mint különös, pszichológiai vonást, megfigyeltem sok ízben, hogy a mi lsten áldotta jó szívű magyar katonáink jobban tudnak szimpatizálni az orosz foglyokkal, mint a szerbekkel. A szerb fogoly kevés szimpatitát tud ébreszteni legyőzőjében; külső megjelenése, torzomborz arca, sötét, sárgas színe, alattomos nézése a szerbejevi orgyukosokat sejteti, szinte atól tartunk, hogy egy őrizetlen pillanatban kézigránátot pottyant a lábunk elé; nem a szánalomra méltó, harcokban elcsigázott embert, hanem az elkeseredett és lefegyverzett ellenséget mutatja; a legjobb esetben pedig közömbös.

Ezen ellenszenv érzetet keltheti talán az a tudat is, hogy bennük látjuk az emberiség nagy katasztrófájának, a világháborúnak kezdőkat. Látam öreg, töpördött, remegős kezű komitácsikat, nagyszakálú, pocokos pópákat reverendában, ha nem is ellenszenvesek látszatra, de azokat a vonásokat hiába keressük, melyek a szánalmat, a melegebb érdeklődést felelesztik. Másépp van ez az oroszfoglyoknál. Itt már az elfogás körülményei is érdekesebbek. Ugyáltszik valóság az a hír, hogy az oroszokataság értesült a magyarok jóindulatú bánásmódjáról. Az utóbbi hetekben történt orosz visszavonulásoknál állandóan alkalmam volt azonnal a visszavonulások után a megisztított terepekre lépni. Meggyőződhettem magam is azon hírek valóságáról, hogy az orosz csapatok megvárják csapatainkat elfogatásuk végett. Gyakran láttam, hogy egy-két magyar katona egész csapat foglyot vezet.

Sohasem felejttem el annak az egyszem bakának diadaltól ragyogó arcát, aki egy kisebb csoportot egyedül „elfogott” és kísért a parancsnokság elé. A foglyoknak ugy nálunk, mint a németeknél levő óriási számából és az elfogásoknak gyakran komikus körülményeiből azt a találó különbséget lehetne mondani a magyar és orosz katonáról, hogy az esetleg elfogott magyar katona legelső dolga: megszökni, az orosz katonának pedig legfőbb vágya magát, mielőbb megadni. Többször láttam, hogy a kancsukával betanított orosz tényleg feszes „stramm” katona; az orosz foglyok legtöbnyire szalutálnak tisztjeink előtt; a szerb fogolyok dehogy jutna eszébe.

Nem egyszer láttam, hogy nekünk, tábori papoknak, kalap levételül köszöntek. A zsarnokság által letipott orosz népek nincs sok egyéb vigasza nyomorult életében, mint vallásosság. Lehetetlen száno érzés nélkül nem látni, mily nagy hajlongások közt vetik magukra háromszor a kereszt jelét a foglyok, mikor templom vagy utzéli kereszt előtt elmennek. A felsőmagyarországi vidékeken, de még inkább Galiciában, — ugyáltszik — általános divat, hogy a ház homlokzatára szentkép van kifüggesztve; a szobák falai pedig teljesen tele vannak aggatva egy-két sorosan szent kepekkel. Az ilyen helységeken hallottam, hogy amint az orosz katonák szobáikba léptek, keresztet vetettek és „dicsértessékek” köszöntek. Ezek olyan vonások, melyek az alapján nem romlott embert mutatják.

Aki szóba áll az orosz foglyokkal, annak hamarosan panaszkodnak. Egy szlav nyelveken értő lelkészársamnak fájó érzéssel beszéltek otthon hagyott családjukról, akikről hírt nem kaphatnak. Ugyáltszik, ók olyan harcosok, kik többet foglaloznának saját keserveikkel, mint azzal, hogy esetleges győzelmükkel hoz e számukra valamit a beke jövője.

Perse az oroszok durvák, akik rabolnak, gyujtogatnak és rombolnak; ez a háború rossz

szelleme. Ha ezt meggondoljuk, bizony sokszor talán tuzásba estünk a magyar lovagiassággal, melyben orosz foglyainkat részesítjük. Majd megtudjuk a háború végén, hogyan bannak ók a mieinkkel. De bennük mégis annyi emberies vonást találunk, hogy velük szemben nem akarunk, sőt, nem is tudunk teljesen rideg lenni; nemcsak nyomorúságos életüket tartjuk meg, hanem keserveiket is enyhítjük jóindulatunkkal és emberes bánásmódunkkal.

Varmegyénk közönségehez.

Takách Adám varmegyei árvaszéki elnök az alábbi kérelemmel fordul Veszprémmegyeje hazafias közönségéhez:

„A harctéren elesett vagy hadifárakalmak következtében elhalt katonái egyének és ugyanily körülmények közt elhalt, katonai kötelekbe nem tartozó, de a mozgósított fegyveres erőt követő polgári egyének, nemkülönbön az eltűntek és hadifogságba jutottak gyermekeinek száma, kik ép a háború következtében eltartójtól fosztattak meg, napról-napra szaporodik s így a magyar társadalomra az a nemes köteletség vár, hogy a gyámolító nélkül maradt árva ügyét felkarolva, pótolja a veszteséget s módot nyújtson arra, hogy a nemzeti hősök gyermekei szükséglet nem szenvedjenek s belőlük a munkaerőben megfogyaikozott édes hazáknak hasznos polgárai lehessenek.

Tartozunk ezzel az éretünk, hazánkért életüket feláldozott hősök emlékének és érdemeinek, de tartozunk a hazának is, hogy a jövő nemzedékben olyan hazafiakat nyerjünk, kik a nagy veszteséget pótolni s hazánk felvirágztatását előmozdítani legyenek képesek.

Ezen cél megvalósíthatása végett sörpompába kell lépni mindazoknak, kiket a Gondviselés megkímélt a veszteségtől s őket megáldott földi javakkal, melynek jövedelméből nemcsak megélhetésüket biztosíthatják, hanem még felleségük is mutatkozik.

A nemes áldozatkészséget és az emberbaráti szeretetet méltóbban nem gyakorolhatja senki sem, mint mikor jövedelmének, esetleg vagyonának egy részét azoknak a segélyezésére fordítja, kiknek atyja, eltartója vagy jötevője a hazaért, értünk életét, tehát mindent áldozatul hozta.

A szóban forgó árva e felkarolásának első és legnemesebb módja az **örökbe fogadás**.

Ez által az apától megfosztott árva ismét apát nyer, árvasága megszűnik s lehetővé válik az, hogy vesztesége legjobban és legnemesebben pótolhassék.

Masodsorban az **ingyenes tartás és nevelés** módja kínálkozik mint hathatós eszköz arra, hogy a gondozó nélkül maradt hősök árvái a megsemmisüléstől megmentessenek, ez által az árva családot nyer, melyben fejlődve mindenestre hasznos polgarokká válhatnak.

Végül a megmentést, a veszteséget pótolni **anyagi segítséggel** lehet eszközölni.

Az örökbe fogadást azok a nemesen érző házaspárok vihetik keresztül, kiket a Gondviselés gyermekekkel nem áldott meg, — az ingyentartásra azok vállalkozhatnak leginkább, akiknek hazatartásában az, hogy egy gyermekkel több ül az asztalhoz, különbséget nem tesz, míg a harmadik módon azok teljesíthetik hazafiai kötelesegeiket, kik anyagi javakban akként vannak megáldva, hogy feleségük mutatkozik, ók vállalkozhatnak a gyermekek elnevelésével felelősen a menhelyi csekély összegek viseletére, — ezen díjak a következők: a gyermek 1 éves korának betöltéseig havi 14 korona, a betöltött 1 éves kortól 7 ik életévének betöltéseig havi 8 korona, ezen túl a gyermek 15-ik életévének betöltéseig havi 10 korona, ezen tartásdíjakat a gazdagok egyenként, a csekélyebb felelőssel rendelkezők ketten, hárman együttesen is viselhetik, tehát csak pár koronáról van szó, s ezzel egy életet mentenek meg, s egy munkást adnak a hazának.

Ez a nemes áldozatkészség megvalósítása vár az egyes hazafiakra.

Nemkülönbön fontos és hazafias kötelesség hárul a jötekonny intézetekre, melyek nagyérdemű vezetőségének figyeimbe kell ajánlanunk, hogy a vezetésük alatt álló jötekonny nevelőintézetek ingyenes helyeinek betöltésénél elsőbbséget adjanak a hősök árváinak; mert ez felel meg az alapítók óhajának s ezzel legörjék azt a hálat, mellyel a hazaért elvérzett hősök szellemének és emlékének tartozunk.

Ezen főbb irányelvek megjelölése mellett

Veszprémmegye árvaszéke azon kérelemmel fordul a nemes elbarátokhoz, hogy a nemzeti hősök árvaiknak elhelyezése körül a gyámhatóság-nak nyújtsanak segítségét, kutassák fel azokat a nemesen érző és áldozathozatalra kész hazafiakat, kik az árvaiknak elhelyezéséről gondoskodni óhajtanak és arra képesek is és azok neveit, polgári állásukat és pontos lakcímüket és a segélyezés módját a gyámhatósággal közölni sziveskedjenek.

A gyámhatóság átérve magasatos hivatalát, mindenkinek, ki a segélynyújtásban részt venni óhajt, mindenkor s a leggyorsabban ad felvilágosítást s úgy az örökbefogadási szerződéseket elkészítteti, mint az elhelyezéseket közvetíteni fogja.

Azon jó reményben, hogy a nemes áldozatkészség e rendkívüli és nehéz viszonyok között fokozottabb mértékben fog megnyilvánulni s a magyar társadalom a hívó szót, mint mindenkor, úgy most különösen meg fogja érteni.

Takarékoskodjunk.

A földmivélsügyi miniszter figyelmeztet erre mindenkit most közzétett hirdetésében. Tekintettel közérdekű voltára, szolgáljon okulásá mindnyájunknak.

Minthogy külföldről élelmiszereket nem igen hozhatunk be az országba, s hü szövetséges társunkkal együtt a magunkból kell megélnünk: ellenségeink arra számítanak, hogy bármilyen vitézül küzdenek is hős katonáink, még sem fogjuk a harcokat soká bírni, mert elfogy a kenyerrünk, s ők kiéhezhetnek bennünk. Ellenségeinknek ez a reménye nem fog beteljesedni, mert mindenünk van anyyi, amennyire szükségünk van. Hogy azonban semmiféle körülmények között semmiféle baj ne érhesen bennünket: a józan előrelátás azt parancsolja, hogy a fogyasztásban mindenki mindenben takarékos legyen. Különösen okosan és takarékosan kell bálnunk a buzával meg a rozsszal, mert az idén a buza- és rozstermesünk nem volt olyan, mint a tavalyi.

A kormány azon célból, hogy ez idejű buza- és rozstermesünkkel az új aratásig bizonyosan kijöhessünk, s vitéz katonáinknak mindig és mindenből a legjobbat adhassuk, már elrendelte, hogy a malmoknak és a kereskedőknek csak olyan kenyérlisztet szabad a polgári közönség részére eladni, amely egyharmad részben árpaliszttal, tengeriliszttal, vagy burgonyaliszttal, vagy más megengedett lisztpótlékkal van keverve. A kormány ezen rendelete folytán a fogyasztó közönségnek az a része, amely a lisztet vásárolja, vagy kész kenyéret vesz, ezután csak ilyen kevert lisztből sültöt kenyeret fog fogyasztani. Elrendelte továbbá a kormány azt is, hogy mindennemű buza- és rozsjárandóságot (konvenció) csak kétharmad részben szabad buzában és rozszban kiadni, egyharmad rész helyett pedig árpát vagy tengerit kell mérni, s az értékkülönbséget készpénzben kell megfizetni.

Ennek folytán mindazok, akik járandóság (konvenció) fejében kapott gabonából készült kenyéret esznek, ezután szintén csak kevert lisztből sültöt kenyeret fognak fogyasztani. Mivel azonban a buza- és a rozskészletek arányos fogyasztása céljából szükséges, hogy ne csak azok, akik a lisztet vagy a kenyeret veszik és ne csak azok, akik járandóság fejében kapják a buzát vagy a rozst, hanem az országban kivétel nélkül minden ember csak ilyen kevert lisztből sültöt kenyeret fogyasszon. ezennel felkérem azokat, akik a maguk gabonájából örött lisztből otthon sütik a kenyeret, hogy ők se fogyasszanak tiszta buza- vagy rozskenyéret, hanem ők is keverjék a buza- vagy rozslisztet egyharmad részben árpa-, burgonya- vagy tengeriliszttel és azt a buzát és rozst pedig, amire, ha ők is kevert lisztből sütnek, a maguk házában nem lesz okvetlenül szükség, adják el, hogy a buza és a rozsz eljuthasson azokhoz, akiknek arra szükségük van.

A tiszta buzából készült fehér kenyér és a gabonával teli magtár, padlás, kamara más időkben mint a földmivelő ember fáradságának Istentől való jutalma, öröme volt a gazdának és büszkesége a gazdasszonynak. Ma, aki keveretlen tiszta buza- vagy rozslisztből sültöt kenyeret eszik, s aki rejtgeti a gabonát, amire a maga házában és gazdaságában nincsen okvetlenül szüksége, vétkezik a haza ellen és az ellenséget segíti, mert gyöngíti az ország gazdasági erejét. A kormánynak éppen ezért országos érdekből joga volna azt, amit most kér, rendeletben kiadni.

Azt hiszem azonban, hogy nincsen és nem is lesz szükség ilyen rendeletre, mert ezután a

felkérés után bizonyára nem lesz egyetlen ember sem az országban, aki, amikor az ország jóvótárolt van szó, ne hajlana a komoly kérésre, s üres hiúságból, vagy alacsony önzésből előbbrevalónak tartaná magamagát a haza érdekében. A kötelező rendelet kiadása helyett kinek-kinek lelkiismeretére bizzuk a dolgot, s reméljük, hogy mindenki belátja, hogy ha most nem tiszta buza- vagy rozslisztből sültöt kenyeret eszik és nem tart vissza több buzát és több rozst, mint amennyire, takarékosan számítva, szüksége van, hazafias kötelességet teljesít és — akármilyen kis dolog is ez harcban álló vitéz katonáink hősi véráldozatához képest — ezzel mégis igazán mindenki hozzájárulhat ahhoz, hogy ellenségeinken dicsőséggel diadalt arathassunk.

Hírek a katonakórházból.

A helybeli katonakórház felvevő képessége ismét emelkedett. Ugyanis a múlt héten hírül adott szemle után a kórház új fiúilát kapott: a hajmás-kéri 100 ágyas kórházat.

Schmidt Öccellenciája, az V. hadtest parancsnoka a törzsepületben pénteken megejtett szemléjét vasárnap a balatonfüredi főknál és a Szemináriumi osztálynál és ugyanaznap a zirci fiókkórháznál folytatta. Nevezett helyek mindegyikén legmagasabb megelégedésnek adott kifejezést az ügykezelés, a rend, a katonai fegyelmet és a sebesültek és betegek gyógyítása terén elért eredmények felett.

Az elmúlt héten ismét 3 halottja volt a kórháznak: Pápai József nagyigmándi születésű 20 esztendő, 31. honv. gy. ezredbeli közkatona, Jarosz Péter 38 éves galíciai születésű 11. tüzér ezredbeli és Bogacz János 20 éves, ugyanezen ezredbeli ugyancsak galíciai születésű köztüzér. A két utóbbinak temetése egyszerre volt meg.

Érdekes betegszállítmány érkezett folyó hó 12-én a Szemináriumi osztályba. 20 beteg orosz fogoly képezte a szállítmányt, amely erős katonai fedezet mellett jött Hajmáskér felől. A foglyok legnagyobb része a moszkvai kerületből való, egy-néhánya kiewi illetőségű. A foglyokat természetesen elkülönítve őrzik.

E hó 11-én látogatta meg a kórházat Gross József tábori főpap, hogy a betegek lelki gondozásáról meggyőződést szerezzen.

Legutóbbi nyugtázásunk óta Micski Aladár, Stoll Ferenc, Kiss Gyuláné (Ösi) és több, magát megnevezni nem akaró jövendő küldött természetbeni adományokat a kórház betegei részére. A városföldi ifjúság által rendezett műkedvelői előadás jövedelméből pedig 93 koronát juttattak el a kórházhoz. Fogadják az adakozók a kórházparancsnok köszönetét.

Tábori levelek.

Megrendelhetők az „Élet” irodalmi és nyomda R. T.-nál Budapest I., Fehérvári-út 15. e. Egy sorozat (8 levél) 1 kor.

Aki a sebesült katonákkal és azok otthonmaradt szeretteivel résztvevő és megértő szívvel sokszor érintkezett, tapasztalhatta, hogy szükségük van percekre, mikor magukba szállhatnak és hogy egy montjuk: önmagukkal beszélgethetnek. Ezért oly fontosak a „Tábori levelek”, melyek ezt célozzák. Mellette nagyban megkönnyítik a lelkipásztornak sikeres munkáját is. Ahová a szó erejével el nem érhetünk, ott kezdődik a Tábori levelek hatása. E levelek észrevétlenül megnyitják az olvasók szívét az isteni kegyelemnek. Minden egyes levelet megkönnyebbülve és megvigasztalódva tesszünk le elolvasása után. Érthető is, mert mindegyiket az izzó hazaszeretet, a mélyen vallásos meggyőződés és az őszinte résztvevő megértés diktálta. A levelek feltárják vallásunk kincsese bányáját, melyben mindenki, a megpróbáltatás bárminő alakjában érje is a szenvedés, megtalálja azt a kincset, melynek bírása őt boldoggá teheti.

Az egyik nagykanizsai kórházban történt, hogy megkérdték a sebesültektől, mit kívánnak karácsonyra? — kést? — pipát? erszényt? — És jellegzetes. A betegek, noha különböző nyelvek voltak, mint egy ember felelték: „adjanak szent képet és oly olvasmányt, mely egyenesen nekünk szól.” A sebesültek szívének megnyilatko-

zása a jel és figyelmeztetés, hogy mily olvasmányt adjunk kezükbe. Ha a betegeknek és az otthonmaradtaknak örömet óhajtnak szerezni, úgy juttassuk el hozzájuk a „Tábori leveleket”, melyeknek sorozatában eddig nyolc jelent meg s melyek eddig is már az ország minden részében erős visszhangra találtak. A levelek szerzői országos hírű egyének, kiket már jól ismerünk. Kertész Kálmán: A harcos levele feleségéhez. Dr. Radványi Kálmán: A harcos levele édes anyjához. Kriston Endre: A harcos levele gyermekeihez. Domonkos István: A harcos levele falujához. Dr. Vass József: A küzdő hősköz. Dr. Leopold Antal: Az elesett hősköz. Toma István: A sebesültek és szenvedők vigasztalója. Dr. Vass József: A Haza levele a magyar néphez.

A levelek változatosak és élvezetes olvasmányok. A közvetlenség hangján, a kegyelem vigasztaló erejével mutatják meg az élet mélységeit.

Dr. Weber Pál.

Két fontos miniszteri határozat. Az egyik a tanítókat, a másik az iskolafenntartókat érinti. Kezdjük az előbbivel. A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy adott esetben kifolyólag a kir. tanfelügyelőséghez intézett 133186/1914. számú leiratában elvi rendelkezést is tett. A határozat értelmében a jövőben a tanítókat nemcsak az előléptetésnek, hanem egyik fizetési fokozatból a másikba előlépés alkalmával is minősíteni kell. A miniszteri határozat ellentétben áll az 1913. évi XVI. tricikk 5. szakaszával, mely szerint az előlépésre kizárólag az eltöltött szolgálati idő ad jogot, vagyis az előlépés automatikus. Mert a miniszteri rendelet és a törvény között ellentét van, a kir. tanfelügyelőség a kérdés tisztázása végett felterjesztéssel élt a kultuszminiszterhez.

Az iskolafenntartókat érdeklő miniszteri határozat az. Veszprémmegyében az volt a joggyakorlat, hogy a közigazgatási bizottság az olyan tanítókat részre, akik nem kapták meg az 1913. évi XVI. tricikkben előírt természetbeni teljes lakást, lakbérpótlékot állapított meg a tanító javára. Adott esetben kifolyólag a miniszter ezt az uzust megsemmisítette és kimondotta, hogy a törvény lakbérpótlékot nem ismer, hanem csak a törvénynek megfelelő természetbeni lakást, vagy törvényszerű lakaspénzt. Ez a döntés sok békétlenséget szünetelt meg. Egyuttal nem egy helyen az iskolafenntartókra újabb terheket ró.

H I R E K.

— **Adomány.** A Szent Vince-egylet halás szívvvel fogadta az 1915-ik év első napján érkezett nagy, 1000 koronás adományt, melyet Öminenciája, báró Hornig Károly bibornok püspök urunk a veszprémi szegények részére adományozni kegyeskedett. Fogadják Öminenciája ez uton is őszinte köszönetünket érte. Az elnökség.

— **Uj pápai praelatus.** Őszintesége XV. Benedek pápa bibornok Főpásztorunk ajánlására Vurglich Agoston felsőörsi prépostot a hitélet és iskolaügy terén szerzett érdemei elismeréséül pápai praelatussá nevezte ki. Örömmel közöljük a kitüntetés híret s üdvözöljük új méltóságában a felsőörsi prépostot. Akik ismerjük őt, tudjuk, hogy méltán éri őt a Főpásztor kitüntető kegye. A buzgó papot, hívóinek jószágos, áldozatkész lelkipásztorát, egyéni szeretetreméltóságával mindenkit lekötöz, kicsiny-nyel-naggyal szemben egyformán figyelmes embert becsüli, szereti a felsőörsi prépostban mindenki, aki őt ismeri.

— **Kitüntetések.** Király Őfelsége az ellenség előtt elesett sároi Szabó Lajos alezredesnek a hadidiszciplinés 3. oszt. vaskoronarendet, Mesterházy István dr. ezredorvosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján, Kutassy Ignác, Herczegh

Géza századosoknak és Schön Béla főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a 3. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztet, dr. Pogány Béla tartalékos segédorvosnak a koronás aranyéremkeresztet adományozta Schlemmer Ödön főhadnagynak pedig a legfelsőbb királyi elismerést tolmácsolta. A kitüntetett altisztek között találjuk a veszprémi szülött Kukonya János őrmester nevét is, aki elismert vitézségeért a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet kapta.

— **A veszprémi gimnázium ügye.** A gimnáziumi bizottság a múlt héten dr. Cholnoky Ferenc elnöklése alatt bizottsági ülést tartott. A vallás- és közoktatásügyi minisztert Kárpáti Kelemen tankerületi főigazgató képviselte, Ő Eminenciája képviselőjében pedig Kránitz Kálmán felsz. püspök jelent meg. Ott volt a bizottság legtöbb tagja. Ez alkalommal tárgyalták a kisebb bizottság javaslatát a gimnáziumi államsegélyről. Több tag hozzájárulása után kiderült, hogy meggyezést ezúttal sem sikerült létesíteni a kegyestanítórend és a bizottság fellegosa között. Ennek folytán a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a főgimnáziumot a vallás- és közoktatásügyi miniszternek alapítólevél mellett felajánlja és annak átvetelét kéri. Kiköti azonban a gimnázium katolikus jellegét, továbbá azt is, hogy a kinevezendő tanárok mindenkor katolikusok legyenek. Fentartja egyúttal a jogot, hogy azon esetben, ha a gimnázium megszűnik, vagy katolikus jellegét elvesztené, a gimnázium vagyona a veszprémi katolikusok egyetemére visszaszálljon. Ez érdemben a javaslatot az alapítólevél megszerkesztése után legközelebb a miniszterhez felterjesztik. A miniszteri döntéstől függ most a veszprémi gimnázium ügye.

— **A felsőörsi prépost ünneplése.** Az a nagy szeretet és ragaszkodás, mellyel községének apraja-nagyja, felekezeti különbség nélkül övezi a népszerű prépostot, spontán ünneplésben nyilvánult meg mostani kitüntetésé alkalmával is. Alig megy híre a kitüntetésnek, igaz örömmel sietnek üdvözlésére a felsőörsiek. A község képviselőtestülete keresi föl őt először Molnár Ferenc közjegyző vezetésével, hogy üdvözölje a községnek minden ügyét-baját szívén viselő, áldozatkész pártfogóját a magas kitüntetés alkalmával. A hálas hívek pedig egyik ünnepi mise után, míg a prépost hálaadó imáját végzi, sorfalat alkotnak a templomon kívül s így lépik meg lelkes ünnepléssel jövevőiket, szeretett leikpaszorukat. Egy-egy kezesök, melyet szívüknek öröme, igazi vonzama, sugallt az ő ünnepi szónoklatuk, majd Csendes Gyula kántortanító köszönti par meleg szóval a felsőörsiek praelatus-prépostját. Amit az örsiek kívántak, mi is azt kívánjuk: tartsa meg sokáig az Eg ezt a jó pástort új, megerdemelt méltóságában.

— **Háborus delutánok.** A Veszprémi Szinpártoló Egyesület a háboruban elesett veszprémiek özvegyei és árvái javára a veszprémi színházban 1915. január 16. és 17-én háborus delutánokat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Műsor volt január 16-án szombaton. 1. Prológus. Irtá: Vaszary Béla. Szaválja: Csomasz Kató. 2. Imádság. Irtá: Hevesi József. Éneklő: Weeber Erika. 3. Viziók. A deli háctéren hősi halállal kimúlt színész Csapó Jenő hattudala. Szaválja: Kenessey Josephine. 4. Magyar népdalok. Hegedűn játsza: Dr. Szabó Sándor. Zongorán kíséri: Dr. János József. 5. A magyar katona költészetéről. Irtá és felolvassa: Kozma Andor országgyűlés képviselő. 6. Rákóczi induló. Zongorán játsza: Kőszeghy Vilma és Papp Sándor. Műsor vasárnap január 17-én. Kezdeté delután 6 órakor. 1. Prológus. Irtá: Koritsánszky Ottó. Szaválja: Berger Margit. 2. Ave Maria. Éneklők: Kőszeghy Vilma és Weeber Erika. Zongorán kíséri: Papp Sándor. 3. Alkalmi versek. Endrődy Sándor és dr. Lampert Gézáól. Szaválja: Juraszsek Sárka. 4. Pusztaí hír. Heiser Mercei. Éneklő: Rosenberg Piroksa. Zongorán kíséri: Papp Sándor. 5. Hegedűs. Irtá: Deutsch Gyula népfelkelő. 6. A háborúról versek. Irtá és felolvassa: Dr. Vértessy Gyula a Petőfi Társaság tagja. 7. Wacht am Rhein. Éneklő az ifjúsági énekkar. Helyárok: Erkelly páholy (6 ülésel) 20 kor. Nagy páholy (5 ülésel) 16 kor. Kis páholy (4 ülésel) 13 kor. Zsölle I—VI. sor 3 kor. VII—X. sor 2 kor. 50 fill. Földszinti állóhely 2 kor. Karzat 1 kor. Jegyek kaphatók Pósa Endre könyvkereskedőnél és az előadás sok napja a színházi pénztárnál, az előadás megkezdése előtt 2 órával.

— **Tanító halála.** Fekete Bertalan, Enying község nyugalmazott kántortanítója f. hó 14-ikén 74 éves korában meghalt. Évekkel ezelőtt negyven évet meghaladó munkássága után az egész község

őszinte elismerése s osztatlan szeretete karolta át, hogy szinte féltő gyengédséggel beültesse a megerdemelt nyugalom székébe. Annak az ünnepségnél fénye, meleg ragyogása egy emberöltő kiváló eredményeit vetítette az ünneplő közönség elé s bebizonyította, hogy a jó tanító hivatásos munkája nyomán nemcsak az újuló generációk kalásztengere érik, hanem a halának, a hálás elismerésnek virága is kinyílik. Fekete Bertalan egyházmegyénk legkiválóbb tanítói között is vezetett. Tanítói képzettsége, zenetudása, pompás organuma a mesterek mesterévé avatta. Iskolájában példás munkásság, társadalmi életében férfias jellem és műveltség s a népjóléti intézmények támogatása jellemezte. Tanulóit és a felnőttek köréből enekkart alakított s úgy emelte évtizedeken keresztül az isteni tiszteletet áhítatát s a temetési szertartások külső díszét. Mint járási falkolakezelő nagy mértékben hozzájárult a községi falkolák létesítéséhez s a falusi nép körében a fanemesítés megkedveléséhez. Mint az enyingi takarékpénztárnak választmányi tagja buzgón tevékenykedett közgazdasági téren is s részt vett képviselői minőségben a községi élet irányításában is. Néptanító volt a legszébb értelemben s értékes pedagógiai tudásával sok hasznára volt az egyházmegyei tanítóegyesületnek. Fiatal, második házasságából való özvegyeknek s két kis gyermekének gyászában az egész község osztozik s részvétet, sok szav kicsiny és felnőtt tanítványának könnyező fajdalmá kísérté örökös nyugóhelyére. Nemes példája világítson a fiatal tanítónemzedék előtt, sirját pedig virágos díszrel ékesítse igen sokáig a hálás emlékezés. Nyugodjék békeben!

— **Halálozás.** Filszeker Miklós kereskedő f. hó 11-én este 7 órakor, életének 75-ik évében elhunyt Várpalotán, ahol folyó hó 13-án d. u. helyezték örök nyugalomra. A megboldogultban Pósa Endréné édesapját gyászolja. R. i. p.

— **Villanyvilágítás.** Villamostelepünk újabb nyersolajszállítványhoz jutott, sőt újabb küldeményt is kilátásba helyeztek. Így tehát az áramszolgáltatás a meggyezés szerint d. u. 4 órától kezdve a reggeli órákig folytonos marad. Az utcai lámpák közül azonban most is csak azok világítanak, amelyek „egész éjjel égőknek“ vannak kijelölve.

— **Tanítóképesítés.** A június hóban tartott tanítóképesítő vizsgán több tanítójelöltet új vizsgára utasítottak. A miniszter a vizsgarendszabályzatnak felfüggesztésével azoknak a tanítójelölteknek — akik hadbavonulni szándékoznak — megengedte, hogy a javító képesítővizsgálatot a pápai képezdeben f. hó 19-én megtarthassák. Erre a napra dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő elnöklés végett Pápára utazik.

— **Tanítók és a háború.** A Nemzeti Iskola újabb adatait sorolja fel a tanítók háborus tevékenységét. Az ország tanítóóságának 33 ezer tagot számláló testületéből hadbavonult 6172, meghalt 129, megsebesült 279 tanító. Kimutatás szerint hadikölcsönt jegyeztek 2 millió s 105 ezer koronát. A katonák karácsonyfajára 300 ezer, az itthon maradt katonacsalladók segítségére több mint egy millió koronát gyűjtöttek. A tanítás 1228 helyen szünetelt tanítóhiány miatt. Itt tesszük hozzá, hogy a honvédelmi minisztérium hadsegélyező hivatala a katonák karácsonyi ajándékainak gyűjtéséért az ország tanítóóságának köszönetet nyilvánította. Erről a kir. tanfelügyelőségek útján értesítik az összes igazgatóságokat, gondnokságokat és iskolaszékeket. A miniszter ugyanezt a köszönetet közzölni fogja a különböző felekezetek egyh. főhatóságával is.

— **Nagy idők tanuja.** Nagy időköt élt s nagy idők tanujaért jött el a halál Szmölcsöllőre, hol f. hó 12-én halt meg Stetina Vince olk. m. n. k., 1848-as honvédtüzer hadnagy és földbirtokos, életének 94-ik évében. Egész életét a nemes egyszerűség, a jellemesség és a jószívűség alkotta és tette nevét becsülte sok ismerőse előtt. A megboldogultban dr. Stetina József nyug. államtitkár édesapját gyászolja. Temetése kiterjedt rokonságának és jó ismerőseinek nagy részvétel mellett f. hó 14-én delután ment végbe. Nyugodjék békeben!

— **Derű a háboruban.** Milliő és milliő sóhaj, vágy és köny között éltük át a béke és szeretet hármast ünnept. Kigyultak az isteni Kisdéd szeretetét hirdető gyertyák most is és fényük mintha honszerelmünk lángjától nagyobbra lobbant volna, hogy hitet, reményt s szeretetet fakasszon ott is, hol a „fehér álom“-ra való gondolat lethargiába

ringatta már a lelkeket. Volt Karácsonyunk most is, — e rettenetes feszült időben is — bányai és keservben, de egy szebb jövő megsejtesében muolt az el. Hasonló érzelmek között álluk körül mi is azt a beszédes karácsonyfát, ünneplve, a nád isdladányi M. V. K. E. kórházában gyógykezelt betegek lelki vigaszára. Boldogok voltunk, hogy vitéz hőseink arcára — távol szereteteiktől is — a derű egy vonását csálhattuk. Hazánkért faradoztunk s azért e derű volt a mi legértékesebb jutalmunk.

— **Katonaköteles városi tisztviselők.** A városi tisztviselőikar több tagját besorozták a népfelkelői szemlén. A város hivatali szükséglet miatt felmentésüket kérte. A katonai hatóság azonban csak Benkő János detektívét mentette fel a bevonulás kötelezettsége alól. A bevonultak között van Volf Lajos pénztártiszt is, akinek helyettesítésére most a városnak új erőg kell alkalmaznia a foggyasztási hivatalban.

— **A fiatalok dohányzása ellen.** A városi tanács szabályrendeletet öhajt alkotni a tizenöt éven alul levő ifjúság dohányzása ellen. Egészségügyi szempontokon kívül az az ok is hajlja ezt a tőrekvest, hogy a kisebb-nagyobb tüzesetek sok esetében ilyen éretlen gyerkőcök dohányzásából erednek. A készülő szabályrendeletnek egyik alapelve az lesz, hogy a dohányárusoknak tizenöt éves nem idősebb fiúknak dohánycikket kiszolgáltatni nem szabad. Egyébként illuzóriussá lesz az egész intézkedés.

— **Karácsonyi ünnepély.** A karácsonyi ünnepkörben igen szép és kedves ünnepélyek folytak le Dégen. Az ünnepélyeket a fáradhatatlanul buzgólkodó debános, Balleg András rendezte, ki is egy saját szerzeményű, kedves hangú, szívet mélyen érintő karácsonyi színjátékos adatott elő. A színjáték lelkes hangja által meghihletett szereplők közvetlen játéka annyira meghatotta a falu lakósaí' valláskülönbség nélkül, hogy közkívánatra még kétszer meg kellett ismételnők az erkölcsileg és anyagilag is jól sikerült színjátékot. A befolyt 205 kor. tiszta jövedelmet az Országos Vörös Kereszt Egyesületnek küldték el.

— **A kiskereskedők és kisiparosok segélyezése a hadsegélyző adóból.** A háború — sajnos — alaposan megcsappantotta országszerte a kisiparosoknak és kiskereskedőknek jövedelmét is. Tisza István gróf most leiratban értesítette a győri kereskedelmi és iparkamarát, hogy a hadsegélyző adó bevételeinek terhére kilátásba vette a háború miatt keresetüktől elesett kisiparosok és kiskereskedők némi segélyben való részesítését. A leirat felhívja a kamarát a felmerülő szükségletnek a megállapítására és arra, hogy a segélyre szoruló kisiparosokat az ipartestületek útján puhatojják ki, a kiskereskedőket pedig a sajtó útján szólítsák fel segélykölcsön iránti kérelmeiknek a kamara irodájában való benyújtására.

— **A kiskomáromi szövetkezet.** Hogy mily fontos gazdasági tényező lehet a községek életében a jól vezetett szövetkezet, mutatja a kiskomáromi községi szövetkezet. Magához vonzza a környéket is és évről-évre fejlődő forgalmával kimagaslik a kisebb vidéki pénzintézetek köréből. Mindenesetre fejlettségét mutatja, hogy az Osztrák-Magyar Bank üzletkürébe fogadta, Giró-számát nyilván részére. Az 1914. évben közel egymillió forgalmat csinált. Mérlegszámlájának végösszege 416 644, a nyereség 7337 korona. Betétje van a szövetkezetnek 279.221 korona. A szövetkezet vezetésében részt vesznek Méhes Kálmán piébános, mint a f.-biz. elnöke és Wache Adolf kántortanító, mint könyvvivő.

— **Hadiadó.** Az 1914 XLVI. cikk új adót vet ki a hadviselés céljaira. Ez az úgynevezett hadiadó, amely a szegényebb, a kisebb jövedelmű embert nem terheli. Csak a 20 ezer koronát meghaladó összjövedelem lesz megadóztatva. A pénzügyminiszter intézkedése szerint ez a jövedelmi adó január 1-én életbe lépett s megállapítása felett elsőfokban nem az adókövető bizottság, hanem az új törvény szerint alakítandó adófelelősségi bizottság fog hatarozni. Ilyen bizottságok minden megyeszékhelyen, ugyancsak a törvényhatóságú városokban is alakulnak. A rendes és pottagokat legkesőbbben a februári közgyűlésen kell megválasztani. Ahol kereskedelmi s iparkamara s ügyvédi kamara nincs, ott a törvényhatóság s eszerint Veszprémvármegye is 3 rendes és 3 pottagot választ.

— **Szökevény orosz foglyok.** A hajmáskéri orosz foglyatörből két muszka megszökött. Utirányukat Veszprém felé vették s rendőrségünk egyik tagja gyanus viselkedésük miatt az Aranyos-völgyben üldözőbe is vette őket. A szökevények az erdőben menekültek s bár ekkor már vasuti alkalmazottak s előhívott katonai készütség is üldözte őket, az napon kére nem kerültek. Hacsak azóta nem!

— **Behívott népfelkelők.** A m. kir. honvédelmi miniszter f. év január 20-ikára behívta az 1876-tól 1881-ig született s esetleg ezeknél fiatalabb A) osztályú (katonailag kiképzett) népfelkelőket, akik a közös hadseregnél, haditengerésznél, honvédségnél, mindkét lovasságnál, csendőrségnél szolgáltak s bármely okból eddig még be nem vonultak. Nem tartoznak bevonulni a népfelkelés tényleges szolgálata alól bizonytalan időre felmentettek, továbbá, akiket vegyes katonai vagy honvéd felülvizsgálat után a hadsereg, honvédség, vagy csendőrség kötelékéből annakidején elbocsátottak s így a népfelkelés B) osztályába tartoznak s végül a kalauzokul már békében kijelölt s ajánlatlappal ellátott népfelkelők. A bevonulók meleg takarót, meleg alsó és felső ruházatot, evőeszközt, evőeszközt, harci táskát, erős lábbelit s kétnapi élelmet vigyenek magukkal. A vasutakon akár az igazoló könyv, akár az illetékes hatóságnál váltott igazoló jegy alapján ingyen utazhatnak.

Anglia bünei.

Ha az olvasó figyelemmel kíséri a hazai folyóiratokat, azt tapasztalja, hogy csakugy hemzsegek a háborús értekezésektől. Fejtetik jobbra-balra, több-kevesebb valószínűséggel, hogy mi is tulajdonképp az oka ennek a rettenetes, véres háborúnak? Különböző fajok összeütözése, világzenei harcok, osztályharc, létért való küzdelem, keresztsháború, kultúra megmentése, a barbárság visszazsorítása, a világuralomra való törekvés stb. névvel szeretik jelölni ezeknek a nagy, kalosszalos ember-tömegeknek véres ökölvíadiat.

Eltelkintve a különböző felágasoktól, a találgatott okoktól, azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy itt az anyagi önzés, az a mindent magának mondani szerető lelketlen kapzsiság áll harcban a krisztusi tanokkal, melyek többek között a becsületességet is szívünkre kötik, nemcsak nekünk, a haza egyszerű polgárainak, hanem a nemzetek sorsát intéző felelős körtöknek is. Ezt a tiszta becsületességet nem találom fel azokban, akik reánk erőszakolták a rémes, következményeiben kiszámíthatatlan háborút. Különösen nem a főcinkosban: Angliában.

Az az egy bizonyos, hogy Anglia megakadályozhatta volna a világháborút; de nem tette, amiért joggal nevezhető a német birodalmi kancellár minapi beszédjében Angliát a háború tulajdonképpeni okozójának. Ha Anglia nem biztogatja Franciaországot és ha franciával, belgával egyetemben nem látja el Oroszországot, Szerbiát penzzel, vajjon manapság át kellene-e élnünk a világháború borzalmait, kellene-e rettegni honfitársaink életéért és nagy gonddal felépített kulturánkról? Látók-e a sok könnyet az elesett hősköért? Látók-e a sok pusztulást, nyomort, amelybe nemzetek jutottak, ha Anglia nem ravaszodik, ha kapzsiságát nem helyezi minden fölé? Egy szóval, ha a keresztény becsületesség alapjára helyezkedik.

Anglia nagyságot, kisebb melék körülményektől eltekintve, alattomoságának, ravaszágának köszönheti. Ugyan iskolás gyermek korunkban igyekeztek fejünkbe beletömni, hogy Angliának kitűnő a fekvése, hogy nemzete komoly, a ridég élettel számolni tud, ezért oly hatalmas. Fekvése a világuralomra predesztinálja. Helyes; de hisz kedvező fekvés, rátermettség, műveltség más nemzetet is képesíthetne világuralomra, ha erkölcsi világa az önzésen alapulna s hódító érénye a kapzsiság volna.

Az angol vezető körök évszázadok leforgása alatt soha egy pillanatra sem riadtak vissza semmiféle kegyetlenségtől sem, ha önsz érdeküknek kedvezett. Gyilkolni, nemzeteket kiirtani, vagy letiporni voltak képesek, csakhogy céljukat elérjék. Maga a királyi család járt elő „jó példát”-val. VIII. Henrik, Erzsébet kegyetlenkedéseit ki tudná elfelejtetni? Ha valaki utjukban volt, eltették láb alól.

Ilyenformán cselekedett az egész nemzet. A kalmár lelkű angolok kegyetlenkedéseiről a jobb sorsra érdemes indiánok elbeszélhetnék, miként akarták őket egy kis részben kiirtani. Nem ördöklő fegyverrel, hanem azzal, hogy rászoktatták az indiánokat a pálinkaivásra. Jobban elvégezte ez az indiánok

elpusztítását, mint bármily 42-es, vagy bármily vértezett dreadnought.

Mikor a hatalmas indián nemzetet sikerült enerválnia, ez a „keresztény lelkületű” Anglia az emberiség legnagyobb szegényét követte el — a rabszolgakereskedést. A „művelt, becsületes” Anglia a szegény szerecseneket ezer száma fogságra össe és vitte Amerikába földet művelni. Az amerikai klímához és az erős munkához nem szokott népeket ezer száma pusztultak el. Elősegítette pusztulásukat a baromi bánásmód is. Angol-Indiát is kapzsisága igazta le.

Dolga nem ment könnyen. Ha a szép szó nem volt elég, elővette a hazudozás fegyvereit. Ha ezzel sem ért cél, erőszakoskodott egy örmény kereskedő tolakodásával. Leikellenségében odáig ment, hogy az általa készített és csak a vadak pusztítására használt dum-dum golyókkal ment India törzsei ellen. Az volt a jelszava, aki meg nem hódol — kiirtani.

Anglia már századokkal ezelőtt gyarmatosításra törekedett. Amerika — India — Afrika — Ausztrália angol gyarmatai kizsákmányoló politikájának színtere. Minden tetében csak az anyagi haszon az irányító gondolata. Hogy a föld népét kizsárolja, éhbéért dolgoztatja. Hogy akárhányszor éhínség fenyegeti a munkás népet, ez mellékes. Neki gyapot, kávé, tea, kukorica, datolya, drágakő, gyöngy kell! Más nem érdekli!

Különös, de jellemző tulajdonsága Angliának, hogy ellenfelel nem száll egyenesen szemben. A mostani világháború legalább erről győz meg bennünket. Saját bőrt félti. Nem megy a harctérre, hogy egy sorban küzdjön beugrott barátjaival. A football előbbrevaló! Zsoldos sereggel próbál szerencsét. Az ő élete drága! Végezte el Oroszországot, Franciaországot és a jobb sorsra érdemes szegény katolikus Belgium az ügyet. Ó annyira művelt és finom lelkű, hogy irtózik a vértől?! De tanácsal szívesen szolgál. Harcot kitolni a messze jövőbe, hogy minél több rombolás, pusztulás kéjjen nyomában. Hogy minél több nemzetet döntőn végromlásba.

De ha aztán győznek, amit nem engedjen a jó Isten, akkor ő lesz a legkövetelőzőbb, ő főlőzi le a győzelem eredményeit.

Erősen hiszem, hogy az igazságos Isten nem fogja tovább tűrni cselszövő játékaikat. Az a meggyőződés, hogy azért a sok kegyetlenségért, azért a sok vértért, amely évszázadokon keresztül kezehez tapadt, le kell számolnia. A sok árva gyermeknek, özvegynek könnye, az a borzasztó pusztulás, mely ennek a rettenetes harcnak a nyomában kél, nem maradhat büntetlenül. És ha Anglia elbukik, nem sajnáljuk, mert a világ egy nyomasztó, zsarnok hatalomtól szabadul meg.

Takács Antal.

A háború krónikája.

Január 10. Nyugat-Galiciában, a hivatalos jelentés szerint, a legkisebb távolságra közelítették meg egymást az ellenfelek. Zalkicintől északra keletre visszavertük az ellenség egy éjjeli támadását. Dél-Bukovinában és a Kárpátokban csak csatározás folyik. Német szövetségünk helyzete változatlan. A németek január 7-iki zsákmánya 2000 foglyora és 7 géppuskára növekedett.

Január 11. A mi vezérkarunk is, a német vezérkar is azt jelenti ma, hogy az általános helyzet nem változott. A Visztulától délre eredménytelenül lövöldöztek az oroszok Zalkicintől északra keletre általunk megszállott magaslattal. A Kárpátokban nyugalom van. Bukovinában katonáink szétzörták két földerítő különítményt, amely nagyon közel merészkedett előőrsi vonalunkhoz. Svájci és olasz vélemény rámutat nagy erőnkre és csapataink kiválóóságára.

Január 12. Orosz-Lengyelországban a Nida alsó folyásánál tegnap macacs harcok voltak. Itt az oroszok támadásba mentek át, azonban nagy veszteségükkel mindenütt visszaverték őket.

A többi arcvonalokon jelentékeny esemény nem történt.

Kelet-Porosországban és Észak-Lengyelországban a helyzet változatlan.

A nyugati harctéren Nieuport és Ypern környékén és ezektől délre csak tüzérségi harcok folytak. La Boissellenél, Albertől északra, a franciáknak egy támadásba teljesen meghiusult. Soissonsól északra a franciák, akik csak legelőző érkainek egy kis részében vetették volt meg a lábukat, újból támadtak; eddig sikert nem értek el; a harcok még folynak. Perthesből keletre csapa-

taink a tőlük elfoglalt árokrészét visszafoglalták. Az ellenségnek súlyos veszteségei voltak.

A török főhadiszállás hírei: Főarcvonalunkon csapataink határainkon túl domináló ellenség állásokat foglaltak el. Olty és Ardachan vidékén a hadműveletek hő és szinte tühretetlen hideg miatt akadályozva vannak. Asserbeidsanban operáló csapataink a rossz időjárás ellenére is üldözik az ellenséget, amely visszavonult, miután mi Urmiát és Körtur megszálltuk.

Irakban tegnap két angol gyalogos zászlóalj és két gyorstüzelő vadász-zászlóalj Corna környékén egy, a mi részünkön álló arab tábort akart megtámadni. Az ellenség azonban csapdába esett és két órai küzdelem után 125 embert veszítettek halottban és sebesülten.

Január 13. A Nidánál csakugy, mint a Visztulánál sziklaszilárdan állanak vitez katonáink a megerősített orosz seregekkel szemben. A Nidánál az oroszok támadását tüzeink az ellenség igen nagy veszteségével visszaverték. — A Visztulánál egyik ütegünk kiverte és menekülésre kényszerítette az oroszokat egy megszállott majorból. A Kárpátokban az ellenség hátrálya közelebb vonult az uszoki szoroshoz. Przemyslél nem boldogul az ostromló orosz sereg. A kudarc leleplezésére az oroszok koholt híreket terjesztettek.

Kelet-Porosországban nincs újság. Észak-Lengyelországban az oroszok előretörése sikertelen volt. A Pilica keleti partján macs változás.

A német-francia harctéren sikertelen a franciák támadása. Az Argonokban a német fegyvert diadal kíséri. A harctér e kis részében a franciák vesztesége eddig 3500 ember. Francia lapok nyilatkozata, francia szakértők fejtegetése az offenzíva teljes kudarcát bizonyítja.

Január 14. Az ellenségnek az alsó Nida mentén újra és újra megkísérelt előretörése főleg ellentálló vonalunknak egy helyesége ellen irányul. Ellenleges gyalogság, amely az egész arcvonalon tartós és heves ágyutüz támogat, megkísérelt, hogy tért nyerjen és a helységbe behatoljon, ami az ellenség súlyos veszteségével mindannyiszor meg-hiusul.

Galiciában és a Kárpátokban állásaink előtt legnagyobbbrész nyugalom van. Kód és hóvízatar elősegíti csapataink kisebb vállalkozásait.

A déli harctéren is általában nyugalom van. Csak jelentéktelen, felderítési célzó határszéli össze-ütkezések történek.

A franciák támadása az egész harcvonalon sikertelen. A crouy-i magaslattal ellen intézett német ellentámadás a franciák teljes vereségével végződött. Brandenburgi katonák elfoglaltak két francia hadállást, 1700 foglyot ejtettek, négy ágyut és több gépfegyvert zsákmányoltak.

Január 15. Nyugat-Galiciában nyugalom volt. A Kárpátokban és Bukovinában jelentéktelen földerítő harc folyt. A Nida mentén sziklaszilárdan állnak hős katonáink. Német szövetségünk Kelet-Porosországban visszaverte az oroszok támadását és több száz foglyot ejtett.

A német-francia harctéren Soissonsól északra nyugat felé a németek Joffre kudarcot vallott támadására. Újra támadtak és messzire visszakergették a franciákat. Elfoglaltak 14 tisztet és 1130 főnyi legénységet. Két nap alatt ezen a vidéken a németek 3100 foglyot ejtettek, 4 ágyut, 6 géppuskát és sok más hadianyagot zsákmányoltak. A chalonsi táborból északra keletre is igen sikeres a német ellentámadás.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Inter-urban

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterem. Rendszerre áll az összes fogászati vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpádás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

A Pyreneusok körül.

— Irta: Zsigmond János. —

Különösen alkalmas téli üdülésre Pallanza a Lago Maggiore mellett, ahol a hegycsúcsoktól egészen védik a várost, úgy hogy Arco éghajlatával vetekedik Palanzáé, mert a hőmérő télen 3-9 fokot, ősszel 13-4 fokot, tavasszal 12-4 fokot mutat zérus fölött. Különben a Rivierára téli tartózkodásra utazók rendszerint Pallanzán át utaznak és megállóhelyül szokták választani enyhe levegője miatt.

Annyi bizonyos, hogy a természet szépségeiben gyönyörködni tudóknak alig lehet alkalmasabb helyet választani az olasz tavak vidékeinél, ahol ugyszólván minden föltalálható, amit szépet és elragadót a természet nyújthat. Az olasz tavak nyújtotta szépség annnyival föllette áll más egyéb tájak nyújtotta szépségnek, hogy itt majdnem mindent maga a természet nyújt, az emberi ész és kéz által nyújtott szépségek messze mögötte maradnak azoknak a szépségeknek, miket a nagy természet a legnagyobb bőségben szolgáltat. Itt minden a maga eredetiségével és természetességével hat és mégis oly szép minden, hogy szebben kigondolni és elképzelni se lehetne.

Turin.

Az olasz tavak vidékét elhagyva s utunkat a Riviera felé folytatva, néhány várost érintünk meg Olaszországban, melyek közül a nagyobbakat és jelentősebbeket meg kell közelebbről tekintenünk, mert különben mulasztást követnénk el.

Ilyen elsősorban Turin vagy olaszosan Torino városa, melyhez minket magyarokat a nemzeti kegyelet emlékei fűznek. Ide vonult ugyanis vissza Kossuth Lajos végleges tartózkodásra és itt is fejezte be viszontagságos életét.

Ez a város is eredetileg liguriai kelta telep. Már a Hannibal elleni háborúkban szerepelt, aki azt Kr. e. 218-ban elpusztította. Eredeti neve Taurisia volt, mint a taurinok kelta népének fővárosáé. A római világ letűnte után sem vesztette el jelentőségét, amennyiben a piemonti grófság főhelyeként szerepelt hajdanta, 1418-tól kezdve pedig a savoyai hercegségnek volt fővárosa, majd a szárdinai királyok fővárosa lett és mint ilyen 1859—1865-ig Olaszország fővárosa. Innét indult ki Olaszország egyesítésének a terve, úgy hogy az olaszok mindig bizonyos kegyelettel fognak Turinra gondolni, mint nemzeti egységük megalapításának egyik tényezőjére. Meg is látszik a városban, hogy valamikor királyi székváros és országos főváros volt. A királyi palota, az Olaszország egységét előkészítő szárdinai királyok és államférfiak szobrai és általában az összebonyomás, mit a város az idegenre tesz, mind előkelőségének a bizonyítéka. A II. Viktor Emánuel korzón áthaladva eljutunk a II. Viktor Emánuel-térre, ahol a királynak 38 méter magas szobra áll. A pályaudvarral szemben van a Károly Felix királyról elnevezett tér Massimo d'Azeglio költő és államférfiu bronzszobrával. A Piazza Carignanón van a Palazzo Carignano, szülőháza. II. Viktor Emánuel királynak, 1848—59-ig a szárdinai, 1861—64-ig az olasz parlament ülésései helye. Keleti oldalán Károly Albert király bronzemléke.

A városháza előtt áll VI. Amadé-nak, a „zöld gróf“-nak emléke, aki a török felett győzött és visszaállította a görög császári trónt.

A II. Károly Emánuel-téren van Cavour-nak, az olasz egység politikai előkészítőjének a szobra, aki itt is született Turinban és szülőháza a Via Cavour-on emléktáblával van megjelölve. Ugyancsak emléktáblával van megjelölve az a ház is, melyben Kossuth Lajos élt haláláig. Egyszerű két emeletes ház, szép kilátással az előtte elterülő parkra. Első emeletén lakott hazánk nagy fia. Innét hozták vissza hazai földbe.

A hazatitli megilletődés fogja el a magyart, mikor az épület kapuján belép és fölmege a lépcsőkön, melyek a nagy számúzott egykori lakosztályához vezetnek. Minden előleges bejelentés nélkül megteheti ezt mindenki és leróhatja kegyeletének adóját annak a háznak és lakásnak a küszöbén, mely annyi éven át adott menedéket annak a férfinak, aki ugyszólván egész életét hazája szabadságáért folytatott küzdelemben élte le. Kifejezi ezt az emléktábla olasz nyelvű felirata is: olvasható rajta, hogy a szabadsáért száműzetésben élt és halt meg abban a házban.

Kossuth Lajos emléke élénken él még a turinai szívében; mindenki tud róla, minden városbeli ismeri a nagy „turini remete“ egykori lakóházát és szívesen adnak fölvilágosítást annak, aki iránta érdeklődik és kegyelete adóját le akarja róni a kegyelettel körülvevett lakóház meglátogatásával.

Genua.

A Riviera felé tartva utba ejtünk egy másik ősrégi olasz várost, Genuát. Ez is azok közé a városok közé tartozik, melyek a multban érték le életük legszébb korszakát és ma már csak romjai a régi hatalomnak és dicsőségnek, mely nevékhöz fűződött.

Jelentőségét már a régi multban tengerészete adta meg, amit kifejezett a pompás kikötő, mely a mai Genuának is forgalmat, élénkiséget biztosít. Egykori hatalma és tekintélye már csak a multé, pedig ez akkora volt, hogy abban a korban akárhány nagy kiterjedésű ország nem játszotta azt a szerepet, amit ez a kikötőváros, mint önálló városi állam a közép-kor történetében játszott. Volt idő, mikor ura volt az egész világkereskedelemnek, mely akkor a mainál sokkal szűkebb téren mozgott és csak a Földközi-tenger medencéjére szorítkozott.

A tengeren egyedül számottevő versenytársa Velencé volt, a szárazföldön pedig Milano jöhetett még számításba mellette, mint a kereskedelem által szintén hatalmassá lett olasz város.

Volt idő, mikor a középkorban egyedül az olasz városok, első sorban Venecia, Genua, Milano, Firenze és mellettük még néhány más olasz város képviselték az egyedüli igazi városokat a szó európai értelmében.

IRODALOM.

* **Lourdes** IV. évfolyama igen szép kiállításban és valóban érdekesítő cikkeivel jelent meg. Tartalma: XV. Benedek Lourdesban. Lourdes eucharisztikus csodái. Szűz Mária szerepe Isten terveiben. A franciák. A sebesültekért (a szerkesztőség szétkülöztetett 4000 Lourdes-peldányt ingyen). A király imádkozik. (Képpel.) A csoda ellenségei. Győzelem. Lourdes tisztelői a harctéren. A tolvaj. Hálanyilatkozatok stb. — Arra kérjük t. c. olvasóközönségét, hogy Lourdes iránt, melynek már multja és jelenje is nagy, de jövője még nagyobb lesz, érdeklődni szíveskedjék. E háborus világban, utána pedig még inkább lesz szükségünk Lourdesra, a mi lourdesi Szűz Anyánkra. Tegyük meg legalább azt, hogy kérjünk ingyen mutatványsságot, és címen: Tóth János plébános, Fertőmeggyes (Sopronmegye).

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Vámos István m. kir. csendőrmester és Pintér Mária leánya Mária Stefánia róm. kath. — Glüek István napszámós és Kungl Bogbála leánya Terézia r. kath. — Bubik Lajos m. kir. adótitész és Tóth Gabriella leánya Sára ref. — Kovács István napszámós és Neff Mária fia János r. kath. — Horváth Sándor parádés-kocsis és Németh Karolina leánya Erzsébet r. kath. — Venczel Ferenc napszámós és Léber Terézia leánya Katalin r. kath. — Welner Anna házicseléd fia Gyula r. kath. — Bohanek Zsófia felirónó leánya Anna ág. h. ev. — Horváth József molnárkocsis és Kis Katalin fia Károly r. kath. — Gyenes Erzsébet gyárimunkásnő leánya Ilona r. kath. — Káldi Mihály kocsis és Róka Rozália leánya Julianna ref. — Holczhauser András napszámós és Vinthoffer Erzsébet leánya Róza r. kath. — Singer Lajos fűszerkereskedő és Steiner Gizella fia Andor izr.

Halálozás.

Vinglman Ádám napszámós 75 éves r. kath. — Szediák Katalin napszámós 46 éves r. kath. — Lendvai József népzeneész 74 éves r. kath. — Csomai Margit 3 hónapos r. kath. — Heidler János nyug. kir. főmérnök 81 éves r. kath. — Czégényi Jánosné Rudi Julianna magánzó 68 éves r. kath. — Klug Ferenc szabósegéd 19 éves r. kath. — Özv. Farkas Gáborné Mórutz Éva 65 éves r. kath.

Házasság.

Paulicsek István kertészsegéd r. kath. és Csomai Mária varrónő r. kath. — Boór József pincér r. kath. és Molnár Ida Erzsébet r. kath. — Olasz Sándor lelkész ref. és Németh Jolán tanítónő ág. h. ev.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főügynöksége

elfogad tűz-, jég-, betörési, bal-
eset, szavatossági, élet- és já-
radék-biztosításokat.

A társaság a legrégibb és legnagyobb magyar biztosító intézet; — biztosítéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s így minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyújtják.

Irodai helyiség: **Szabadi-utca 3. sz.**
földszint. Képvisei: **SULY LÁSZLÓ.**

Vasuti menetrend.

Vonat indul Veszprémből.

Alsóörs felé	
Városi állomás	Honvédlaktanya
Reggel 4 ó 24 p	4 ó 29 p
Délután 9 „ 44 „	9 „ 48 „
Délután 4 „ 57 „	5 „ 01 „
Délután 2 „ 06 „	2 „ 11 „

Czellődömök felé	
Városi állomás	Jutas
Délután 10 ó 10 p	10 ó 50 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 36 „

Székesfehérvár felé	
Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 44 p
Reggel 7 ó 05 p	7 „ 27 „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 38 „

Győr felé	
Városi állomás	Jutas
Éjjel 3 ó 05 p	3 ó 23 p
Délután 10 ó 10 p	11 „ — „

Dombóvár felé	
Városi állomás	Jutas
Reggel 7 ó 05 p	7 ó 37 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 45 „

Vonat érkezik Veszprémbe

Alsóörs felől	
Honvédlaktanya	Városi állomás
Reggel 7 ó — p	7 ó 04 p
Délután 4 „ 03 „	4 „ 07 „
Délután 12 „ 56 „	1 „ — „
Délután 7 „ 41 „	7 „ 46 „

Czellődömök felől	
Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 20 p	7 ó 55 p
Délután 4 „ 25 „	4 „ 55 „

Székesfehérvár felől	
Jutas	Városi állomás
Délután 10 ó 39 p	10 ó 55 p
Délután 3 „ 28 „	4 ó 55 p
Este 10 „ 32 „	10 „ 53 „

Győr felől	
Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 03 p	7 ó 55 p
Délután 8 „ 22 „	8 „ 55 „

Dombóvár felől	
Jutas	Városi állomás
Délután 9 ó 01 p	9 ó 35 p
Este 9 „ 41 „	10 „ 53 „

Főközllet: Balatonalmádiban.

Egyedüli fehérnemű
bizományi lerakat:**Rádi István és T^{sa}**

cégnél Veszprém, Fő-ter.

Férfi színes ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek

35—47 cm.-ig raktáron.

Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek

3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek

2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálóingek

35—47 cm.-ig raktáron.

3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág

gombos. Árak: 2.50,

3.—, 3.50, 4.— korona.

zsinóros. Árak: 1.50,

2.40, 3.— korona.

rövid, színes.

Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban.

valamint a legújabb nyakkendők, gallér-,
harisnya-, zsebkendők- és keztyűkben.
Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotok-
ban legújabb különlegességek raktáron.

Plébános és tanító uraknak 8% árengedmény.

Levélbeni rendelések legpontosabban eszközöltek,
meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.**HIRDETÉSEK**

felvételnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő

Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz**nagy raktára!**Ajánlom friss töltésű ásvány-
és gyógyvíz nagyraktáramat.Az összes bel- és külföldi ásványvíz
és gyógyvizek állandóan raktáramon
vannak. Főraktára:**a szt. Lukács Kristály víznek,**

rendkívül kedvelt szénsavas borviz

eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹⁰/₁₀ lit. 1 lit. 1/2 lit.

64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator lith savanyú-**
vizek, **Mohai Agnes,**
Giesshübl, Csizi, Pe-
tánci, Calsbadi, Ma-
rienbadi, Preblau, —
Bikszádi, Borszéki,
Guber, Parádi, Halli
stb. stb. vizeknek.**KESERŰVIZEK.**A vizeket vidékre szállítva a csomagolás ön-
költségen lesz felszámítva. Nagyobb vételnél
engedmény, ismét a d o k n a k előnyár.Az összes fűszer-, csemege- ásvány-
vizek- és háztartási cikkekről a nagy
árjegyzék bárkinek megküldetik.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hírdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, plébániák és iskolák részére szükséges mindenemű nyomtatványokat jutányos árakon számítva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint fűzve vagy bekötve szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbíróshoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátralékosok, b) a Gondviselés hátralékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61

Sorszám	Plébánia	Pénzbeli adományok				Egyéb adományok, jórészt a kath. hivektől	Sorszám	Plébánia	Pénzbeli adományok				Egyéb adományok, jórészt a kath. hivektől	
		Lelkész		Hivek					Lelkész		Hivek			
		K	F	K	F				K	F	K	F		
52	Gyékényes	50				Vöröskereszt-kórház 14 ágygal. — Sok élelmiszer, 1000 tojás, 140 csirke, melegruhák.	94	Márkó			62			
53	Gyulafrátót			72		15 fehérmű.	95	Mernye	15		47			Melegruhák, élelmiszerek.
54	Gyulakeszi					Lelkészről: 300 kor. párber elengedése. — Helyi jóléti bizottság: 2 iskola 30-30 ágygal.	96	Mesztegyő	20		1935			Cselédek bérének ingyen megadása.
55	Hahót			300		Helyi jóléti bizottság — Sok melegruha, 30 fehérmű.	97	Mezőkomárom	2365		13			Szentjakabfaiktól 39 kor. és fehérműek.
56	Hajmáskér	60				Lelkész részéről párber elengedése. — Ékszer, teherműek.	98	Miháld	17					22 fehérmű.
57	Halimba					697 fehérmű.	99	Mihályfa	50		206			252 fehérmű. — Községházban 10 ágy sebesültek részére.
58	Háromfa	40				13 mm. gabona. — Fehérműek.	100	Miklósi	45					
59	Hetes	30	2687			1113 fehérmű, melegruhák. — Sebesültek részére 18 ágy.	101	Monostorapáti	100		70			
60	Homokkomárom		2412			Melegruhák.	102	Mosdós	50		2966			400 kg. gabona. — Leányiskolában 10 ágy. — 375 fehérmű, melegruhák.
61	Igal	10	10			25 sebesült részére hely. — 325 fehérmű.	103	Murakeresztúr	200		3926			Apától 2 cseléd-család eltartása, 8-10 sebesült elhelyezése, 80 katonára részére takarék, szalma.
	káplán	5	600					káplán	5		14520			Hivektől élelmiszerek, melegruhák, ingyennapszámok.
62	Iharos	25	12056			Lelkész részéről 19 kor. párber elengedése. — Melegruhák.	104	Nagyatád	10		2720			Zárdából élelmiszerek.
63	Jásd		12			70 vankos, sok fehérmű.	105	Nagybajom	20		64			
64	Kadarkút		35			20 mm. gabona, 5000 fehérmű.	106	Nagybakonak	4140					Lelkész közpénztetésének 10%-a, 325 fehérmű, 76 melegítő a plébános és tanító költségén.
65	Kaposszentbened.	30	30			Gabona, fehérműek. — Községi járványkórház. — Sebesült-pihenő 4 ágygal.	107	Nagyberény			1385			
66	Kaposvár					Helyi népjólétiroda, Vöröskereszt Egyesület. — Az Oltáregylet 400 kor. gyűjtése. — Lelkész részéről 220 kor. stóla elengedése.	108	Nagyesztergár	10		45			A lelkész önk. ápoló.
67	Karád	50	50			Helyi jóléti bizottság. — Élelmiszerek, fehérműek, melegruhák.	109	Nagyanna	8		17			Élelmiszerek.
	káplán	10	400					káplán	5		136			
68	Karmacs	25	20			210 fehérmű, melegruhák.	110	Nagyhidegkút			4797			
69	Káptalanfa	100	100			Helyi segélybizottság. — 2 mm. gabona, 600 fehérmű. — Község-ház sebesültek részére.	111	Nagykanizsa	2720		7280			
70	Káptalantóti	25	2650			Helyi segélybizottság: élelmiszerek, ruhaneműk és ingyen napszámok.	112	Nagykapornak			686			Helyi bizottság. — Tart. kórház. — Melegruhák.
71	Kehida	50	176				113	Nagyrada	20		8214			113 fehérmű, 62 melegruha.
72	Kereseliget	10	10			320 melegruha, anyagra 700 kor.: az uradalomtól 22 ágyas kórház.	114	Nagyrecse	10		18			
73	Kéthely	25					115	Nagyszakácsi	25		50			
74	Keszthely	5				Irg. nővéreknel óvodában 40 ágy. — Sz. Antal nőegylet havonként 150 kor. — Városló 100, Akademiában 35, izr. Otthonban 15, kórházban 6 ágy sebesültek részére. — A jótékony nőegylet összes bevételei hadisegélyre. — 11 család egy-egy sebesültet lát el. — Apátplébános 2 sebesültet tart el.	116	Nagytevel	10		100			
		250					117	Nagyvázsony	100		42			Grófi kastélyban kórház.
75	Kisbárapáti	20	7210			Élelmiszerek, ruhák.	118	Nágocs	200		5204			
76	Kisgörbő		11754			5 melegruha, 257 fehérmű.	119	Nemesapáti	56		3150			1000 tojás, 243 fehérmű, melegruhák, élelmiszerek.
77	Kiskomárom	90	210			Élelmiszerek.	120	Nemesbük	100		60			Fehérműek.
78	Kislőd	50					121	Nemesrádó	20					Lelkész 3 családot eltart. — 70 fehérmű, melegruhák.
79	Kővágóórs	130					122	Nemestördemicz	10		167			
80	Kőröshegy	10	8046			Élelmiszerek, ékszer.	123	Nemesvamos	10		76			Fehérműek, melegruhák.
81	Kutas	335	615			Lelkészről 61 melegítő.	124	Nemesvid	45		564			682 melegruha.
82	Külsővat	10				125 kor. értékű ruhák, ingyen napszámok.	125	Nemesvita	20					Fehérműek.
83	Lajoskomárom		25			Fehérműek.	126	Németlad			32			Több sebesült ellátása. — Vásárosbéczen 6 ágy. — 2000 fehérmű, 947 melegruha.
84	Látrány	17	76				127	Németújfalú			51090			8140 fehérműek.
						Helyi segélybizottság, Községben 8 ágy, Balatonlelén 60 ágy sebesülteknek.	128	Noszlop	20		33670			141 fehérmű.
85	Lengyeltóti	20				Élelmiszerek, fehérműek, ékszer, dohány, melegruhák. — Lelkész részéről párber elengedése.		káplán	5		692			13 mm. élelmiszer.
	káplán	5					129	Nyárad			200			
86	Lepsény	5	541			Lelkész részéről 2 sebesült ellátása. Urad. lakban 76 sebesült ellátása gr. Nádasdy Tamás költségén. Fehérműek, melegruhák.	130	Nyirád	10		5			
87	Lesenczetomaj	5				Lelkész részéről 200 kor. párber elengedése. — 5 m ² tűzifa, 154 melegruha, sok fehérmű.	131	Olaszfalú	25		34870			2 kocsis ruha.
88	Lovászipatona					181 melegruha, 1711 fehérmű.	132	Orosztony	10		50			166 fehérmű, melegruhák.
89	Lókút	10	11006			30 zsák burgonya, élelmiszerek.	133	Osztópán	10		194288			196 fehérmű, 170 melegruha.
90	Magyarpolány	100	5890			175 fehérmű. Ingyennapszámok.	134	Óreglak	10		75			
91	Marczali	10	300			Kath. legényegyletben 36 sebesült. — A Vörös ker. egylettől naponként 1 sebesült ellátása. — Melegruhák, élelmiszerek.	135	Óskü	12		38			Melegruhák.
							136	Ósi	14		171			A jendő isk. tart. kórház. Gf. Nádasdy Tamás házában 2 lakás 20 ágygal. Melegruhák.
92	Marczaltó		1351			Fehérműek 37737 kor. értékben.	137	Pacsa	50		12969			Pacsai isk. 50 ágygal. A pótrétei isk. 2 terme kórház.
93	Magyarszombathely	5	26156				138	Pakod			5050			120 fehérmű, élelmiszerek.

Sorszám	Plébánia	Pénzbeli adományok				Egyéb adományok, jórészt a kath. hivatoktól	Sorszám	Plébánia	Pénzbeli adományok				Egyéb adományok, jórészt a kath. hivatoktól
		Lelkész		Hivek					Lelkész		Hivek		
		K	f	K	f				K	f	K	f	
139	Paloznak	63		186	77	Büfireden benzecések rendháza kórház. — Arácsi népház és szeretetház tart. kórházak.	179	Tés	20				60 vánkos és sok fehérmű.
140	Pápa	25		192		Lelkész részéről 1 seb. tiszt ellátása. — Városi népkonyhatól élelmiszerek; ref. kollégium kórház 20 ágygal; várostól 25 ágy, irgalmasoknál 35 ágy, felsővárosi kath. olvasókörben 50 ágy, grófi kastélyban 52 sebesült. Kath. körtől 80 kor.	180	Tihany		263			120 vánkos, fehérművek és melegruhák.
141	Pápakovácsi	8		172	21	Községben 12 ágy sebesültek részére.	181	Toponár	10	10			12 fehérmű, melegruhák, gabona.
142	Pápasalamon	100				320 fehérmű, 400 melegítő, 20 sebesült ellátása.	182	Tósokberénd	10	23	17		Élelmiszerek.
143	Pápateszér	50	50			1352 fehérmű, 102 melegruha.	183	Tótszentpál	10	32			Ingyennapszámok, melegruhák.
144	Peremarton	10	757	40			184	Tótvázsony	4		25	60	
145	Porva	50		20		194 fehérmű.	185	Törökkoppány	30		100		Mezei ingyenmunkák.
146	Rezi	20	150	36		53 fehérmű.	186	Türje	2		18	45	Rendházban 1 sebesült tiszt. — Urad. cselédek bére. — Hitelszövetk. 300 kor. ért. melegruhát.
147	Románd	20	54	22		111 fehérmű.	187	Tuskevár	20	232	66		
148	Ságvár	14		40		Lelkész 2 családot eltart. — 33 fehérmű.	188	Ugod	2	68	65		70 fehérmű, 12 melegruha. — Isk. 2 ágygal.
149	Sármellék			140		97 fehérmű.	189	Ukk	37				Az ukki szegényalaptól 250 kor. Rigácsi szegényalaptól 150 kor. — 282 fehérmű, 115 melegruha. — Hitelszövetk. kamatleszállítás.
150	Siófok	30				190 fehérmű, anyagra 200 kor.	190	Vanyola	10	52	36		Lelkésztől 300 kor. ért. cselédber kiadása.
151	Sömlőszőlős	30				Fehérművek.	191	Vaszar		1228	14		Lelkésztől 3 sebesült ellátása. — 568 fehérmű, 50 melegruha. — 200 kor. értékű élelmiszer.
152	Somogyacsa	15				42 melegruha, élelmiszerek.	192	Városlód	20	26	09		
153	Somogyfajszt		269	36			193	Váralpota	10				Irg. nővéreknek napközi otthon.
154	Somogyhárságy	25	23	50		1270 fehérmű, 50 melegruha. — Isk. 20 ágygal. — Urad. kastélyban 10 ágy.	194	Vászoly	12				Fehérművek.
155	Somogysámszon	4	55	34		734 fehérmű, 250 melegruha.	195	Vizvár	20	161			180 kor. ért. melegruha.
156	Somogyszentmiklós		147			176 fehérmű.	196	Vörösberény	30	149	96		250 ágynemű.
157	Somogyzil	100	175			Lelkésztől több családnak élelem és 4 sebesült eltartása. — Püsp. székház kórház. Kath. Legényegylet és isk. tart. kórház. — Öltőegylettől 100 kor. — Ingyennapszámok. — Melegruhák.	197	Vöröstó	10	700			Ruhaneműk.
158	Somogyvár	10	25				198	Vörs	50	47	40		Ruhaneműk.
159	Sur	70	2000				199	Zalaapáti		195	16		Benczés rendházban 15 sebesült; isk. 20 sebesült; apátzák ápolónők.
160	Sümege	30	86	66			200	Zalabér		776	24		129 fehérmű, 106 melegruha.
161	Sümegecehi	10	58			Lelkésztől párbérek elengedése. — Fehérművek.	201	Zalacsány	138				2 isk. kórház; 248 fehérmű, ingyen mezei munkák.
162	Szapár	5	199	13		405 fehérmű, 141 melegruha, élelmiszerek.	202	Zalagyömörő	10				39 melegruha a Hitelszövetkezettől. 36 fehérmű.
163	Szentbalázs	50	20				203	Zalahaláp	10	30	60		Fehérművek, melegruhák, élelmiszerek.
164	Szentbékállá	20	64	92			204	Zalakoppány	10	124	10		
165	Szentgál	6	73	30		Kath. körben 25 sebesült.	205	Zalamerenye	20	65	40		
166	Szentgyörgyvár		50				206	Zalapetend	2				
167	Szepetk		20				207	Zalaszántó	40	3			Hitelszövetkezet melegruhákra 500 kor. — 58 melegruha készítése.
168	Szomajom	10	80	82		3 mm. gabona, sok fehérmű.	208	Zalaszántó	30	1			
169	Szólád	50					209	Zalaszántó	5				
170	Szöllősgyőrök	5	10			Lelkésztől párbérek elengedése és pénzségélyek.	210	Zalaszántó	20	114			Melegruhák.
171	Szulok		95				211	Zalaszántó	3				
172	Szűcs		488	74		615 fehérmű.	212	Zalavár	15	56			
173	Tab		126	26		100 beteg elhelyezése.	213	Zalavár	10	41			Közs. szegényalaptól havisegélyek.
174	Tapolca		42				214	Zalavár	20	36			Népház 15 beteggel; 75 melegruha, 300 kor. ért. ékszer.
175	Tapsony		219			Kath. Kör és Legényegylet 44 ágygal kórház. — Kath. nőegylet ruhákra 300 kor. Apátzákól melegítők, anyagra 701'60 egyházi gyűjtésből.	215	Zalavár		69	16		117 fehérmű.
176	Tarany	100	105			Vör. Ker. Egyletnek gyűjtése 230 kor. — 10 készlet melegruha.	216	Zalavár					Melegruhák, 3 kocsi-élelmiszer.
177	Taszár	25	787			40 prérnuha. Melegruhákra 220 kor. Ingyennapszámok.	217	Zalavár		500			380 melegítő, 287'80 kor. anyagra; 155 fehérmű, könyvek, ékszer. — Grófi kastélyban 10 sebesült eltartása.
178	Tekenye	5	46			529 fehérmű, élelmiszerek.		Zircz	30	43	70		Gazd. cselédek családjainak segélyezése Zirczi rend részéről. — Községtől 108 sebesült eltartása; Erzsébet-kórházban 57 sebesült, fu. iskolában 47 ágy. — 200 melegruha. Két ápolói tanfolyam.
		10	23			Isk. kórháznak felajánlva. — Melegruhák és fehérművek készítése.		Zseliczklak	25	29	60		Fehérművek.